

**Програма за опазване на
околната среда на
община Долна
Митрополия за периода
2021-2028г.**

Съдържание

I. Въведение	6
II. Нормативна уредба	7
1. Анализ на международно и национално екологично законодателство.	7
2. Хармонизация на националното законодателство в областта на околната среда с това на Европейския съюз.	8
3. Мерки за осъществяване на политиките в областта на околната среда.	15
III. Анализ на средата.	18
1. Природо-географска характеристика.	18
1.1. Обща характеристика.	18
1.2. Съседни общини.	19
1.3. Инженерно-геоложки условия. Релеф	19
1.4. Климат.	19
1.5. Води.	20
1.6. Почви.	20
1.7. Полезни изкопаеми.	21
1.8. Горски територии.	21
2. Социално-икономически фактори.	21
2.1. Демографско развитие и характеристика на населението.	21
2.2. Трудова зетост и безработица.	25
2.3. Състояние на местната икономика.	27
2.4. Култура и културно-историческо наследство.	32
2.5. Транспортна и техническа инфраструктура.	36
3. Анализ на компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат	46
3.1. Атмосферен въздух.	46
3.2. Води.	48
3.3. Чувствителни зони и санитарно охранителни зони.	54
3.4. Почви.	55
3.5. Рискове от природни бедствия.	56
3.6. Шум и радиационна обстановка.	57

3.7. Защитени територии, защитени зони и биоразнообразие.....	57
3.8. Зелени площи.	61
3.9. Безстопанствени животни и домашни любимци.	63
3.10. Отпадъци.	64
3.11. Шум.....	71
3.12. Радиационна обстановка и влияние от нейонизирани лъчения.....	74
3.13. Влияние на глобалните климатични промени, природни рискове, рискови територии и зони.	76
4. Управленски фактори.	79
4.1. Структура на Община Долна Митрополия. Отговорности и задачи ...	79
4.2. Информирание на обществеността по въпросите за опазване на околната среда.	81
4.3. Финансиране на управлението на отпадъците.	81
IV. SWOT анализ.....	83
V. Визия за околната среда на община Долна Митрополия.....	85
VI. Цели на програмата	87
VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.....	90

Използвани съкращения:

БДС	Брутна добавена стойност
ВГ	Водоснабдителна група
ГИС	Географска информационна система
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМСМА	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПЧП	Закон за публично-частното партньорство
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИЕ	Министерство на икономиката и енергетиката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОН	Министерство на образованието и науката
МП	Министерство на правосъдието
МРР	Министерство на регионалното развитие
МСП	Малки и средни предприятия
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НСИ	Национален статистически институт
НПО	Неправителствена организация
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПИП	Оперативна програма „Иновации и предприемачество“
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“

ОПРСР	Оперативна програма „Развитие на селските региони”
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж”
ОУП	Общ устройствен план
ПБЗН	Пожарна безопасност и защита на населението
ПОС	Програма за управление на околната среда
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
ПЧП	Публично-частно партньорство
РД	Рамкова директива
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СКФ	Структурни и Кохезионен фонд

I. Въведение

Опазването на околната среда е сред най-важните приоритети на съвременното общество. За запазване на природните богатства на страната и осигуряването на здравословна околна среда за живот, труд и отдих на населението е необходимо да се провежда целенасочена и комплексна екологична политика на държавата. Нейни задължителни елементи са изграждането и усъвършенстването на законодателството и нормативната уредба и наличието на институции, осигуряващи постоянен контрол и оценка на състоянието на околната среда, вземане на управленски решения и тяхната реализация.

Законовите разпоредби в сферата на опазване на околната среда имат многопосочен характер, поради което те са практически ефективни само когато са подкрепени с конкретни форми на реализация. Една от тези конкретни форми е изготвянето на програма за опазване на околната среда приложима на местно ниво, като се интегрират икономическите и социалните цели при планиране на дейностите в тази област.

Въпросът за Общинска програма за опазване на околната среда се поставя на Първата конференция на министрите на околната среда през 1991г, на която е взето решение да се създаде Обща програма за опазване на околната среда за страните от Европа, която да служи като рамка за по-добра координация на усилията за възстановяване и опазване на околната среда на национално и международно ниво.

Концепцията за устойчиво развитие, приета на Конференцията на ООН за околна среда и развитие в Рио де Жанейро през 1992г., формулира новите принципи за организиране на дейностите в обществото. Приет е "Дневен ред 21" - план за действие на ООН, който в процеса на вземане на решения за околната среда отрежда много важна роля на местните власти – те са най-близо до хората, до проблемите и в много случаи най-близо до решенията.

Задачата на общинските програми за опазване на околна среда (ОПООС) е да спомогне за създаване на оптимална екологична обстановка, която да осигурява здравословна жизнена среда на населението в региона.

Общинската програма за опазване на околната среда се разработва на основание чл. 79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), приема се от Общинския съвет и е основен инструмент за реализиране на Националната екологична политика на местно ниво. Общинската програма за опазване на околната среда е необходима, за да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми в общината с цел запазване на доброто състояние на околната среда. С помощта на тази програма ще се формира адекватна екологична политика на общината и постигане на най-ефективно и целесъобразно използване на наличните ресурси.

Основните задачи, които се поставят с програмата, са свързани с настоящите проблеми по опазване на средата, бъдещите мероприятия за снижаване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на работен план, съдържащ схеми и организация на изпълнение, начини на финансиране, отговорни звена, методи за контрол, превантивни дейности.

Настоящата Програма е разработена и се базира на анализа и изводите в предходни разработки на общински екологични, стопански, финансови и други проучвания и документи за Община Долна Митрополия (Програма за управление на отпадъците 2021-2028г., Програма за намаляване нивата на замърсителите за достигане на утвърдените норми за наличие на вредни вещества в атмосферния въздух, Доклади за оценка на въздействието на околната среда, План за интегрирано развитие 2021-2027г., Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета, Общ устройствен план и др.), както и доклади на ИАОС, РИОСВ, БДИБР, РЗИ и др.

На базата на конкретните дадености ОПООС предлага оптимални възможности за решаване на проблемите, свързани с качеството на околната среда.

Общинската програма и плана за действие следва да се считат като отворена система, в която периодично да бъдат отразявани промените произтичащи от промяна на законодателството и приоритетите в региона.

При определяне на приоритетите в настоящия план за различните сектори на околната среда са съблюдавани насоките на съответните национални програми и стратегии, в съответствие с Инструкцията на МОСВ за изработване на ОПООС.

Предвидени са също и мерките, чрез които община Долна Митрополия следва да изпълни задълженията си и реализира правомощията си, делегирани от нормативните актове в областта на околната среда.

II. Нормативна уредба

1. Анализ на международно и национално екологично законодателство

Структура на правото на Европейския съюз в областта на околната среда. Правото на ЕС се състои от три различни, но взаимосвързани типа от законодателство.

"Първично законодателство", което включва Договорите за създаване на Европейските общности (Договорът от Маастрихт, 1992г. за ЕС) и което е резултат от директните преговори между правителствата на Държавите - членки. Договорите изискват последваща ратификация от националните парламенти и очертават основните принципни положения, които се доразвиват и регламентират в пълнота от т.нар. **"вторично законодателство"** - Директиви, Регулации, Решения. Член 2,3, ал.К и 130 r-f от Договора на Европейската общност са нормативната база в сферата на околната среда.

"Вторично законодателство", е резултат от законотворческата дейност на институциите на ЕС и се издава въз основа на Договорите и доразвива и регламентира в пълнота установените в тях общи положения. Вторичното законодателство може да бъде под формата на:

- **Регулации** (Регламенти), които се прилагат директно и са обвързващи за Държавите - членки, без да е необходимо те да

пренасят техните разпоредби в своето национално законодателство.

- **Директиви**, които обвързват Държавите членки по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат в определен срок, като оставят националните власти да изберат формата и метода за постигането му. Важно място в областта на околната среда заемат Рамковите директиви. Те поставят общи принципи, процедури и изисквания към законодателството на ЕС в различните сектори от областта на околната среда, на които трябва да отговарят всички останали директиви в съответната област.
- **Решения**, които са задължителни за страните до които са адресирани: (Държава членка, физическо или юридическо лице). Те също не изискват въвеждане в националното законодателство.
- **Препоръки и мнения**, които нямат обвързващ характер.

Решения на Европейския съд. Тяхната функция е да тълкуват текстове на първичното и вторичното законодателство и да разрешават възникналите спорове по тяхното прилагане.

От своя страна Европейското законодателство в областта на околната среда се подразделя в няколко сектора:

- хоризонтално законодателство;
- качество на въздуха;
- управление на отпадъците;
- качество на водите;
- контрол на промишленото замърсяване и управление на риска;
- химически вещества и генетично модифицирани организми;
- шум от машини и превозни средства;
- ядрена безопасност и защита от радиация.

2. Хармонизация на националното законодателство в областта на околната среда с това на Европейския съюз.

Законодателството в областта на околната среда предвижда специфични видове нормативни, административни и инвестиционни мерки, в зависимост от секторния му обхват. Наред с това има и значителен брой хоризонтални мерки, касаещи въпросите на екологичното управление, които са изключително важни за постигането на една от най-значимите цели в съвременното управление на околната среда в Европа - интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда по всички компоненти едновременно.

Основен екологичен закон - Закон за опазване на околната среда (ЗООС)

Рамката на съвременното екологично законодателство в България се поставя от Закона за опазване на околната среда (ЗООС – обн. ДВ бр.91/2002 г. посл. изм.и доп. ДВ бр.81/15.10.2019 г.). Той ревизира системата от екологичните стандарти и въвежда принципите: „Замърсителят плаща“, „Правото на обществеността да бъде информирана“ и „Превенция на замърсяването“. Освен това законът урежда въпросите с опазването и ползването на компонентите на околната среда, процедурата по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), финансирането на дейностите, правата и задълженията на отговорните институции. Съгласно чл.81 от ЗООС се оценява

въздействието върху околната среда на планове, програми и на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или на техни изменения или разширения, при осъществяването, на които са възможни значителни въздействия върху околната среда.

Законодателство

В процеса на хармонизация на националното законодателство с европейското екологично право, през последните години Министерството на околната среда и водите в сътрудничество с други министерства е разработило редица нормативни актове, хармонизиращи българското законодателство със съответни актове на законодателството на ЕС. Изготвените нормативни актове, съгласно ранга си са приети от Народното събрание и Министерски съвет на Р. България. Във всички нормативни актове, приети през последните години, специално внимание се отделя на определянето на компетенциите, правата и задълженията на администрацията на централно, регионално и местно ниво за прилагането и налагането на изискванията, произтичащи от постиженията на правото на ЕС.

Основните изисквания за опазване на околната среда, респективно функциите на различните администрации, са въведени чрез следните секторни закони:

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- Закон за опазване на чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ);
- Закон за управление на отпадъците (ЗУО);
- Закон за водите (ЗВ);
- Закон за почвите (ЗП);
- Закон за защитените територии (ЗЗТ);
- Закон за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД);
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закон за лечебните растения (ЗЛР);
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);
- Закон за ограничаване изменението на климата.

Хоризонтално законодателство

- Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/ от 25.09.2002 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 21/13.03.2020 г.)
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ, бр. 25/18.03.2003 г. посл. изм. и доп. ДВ. бр. 67 от 23.08.2019 г.)
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57/2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 67 от 23.08.2019 г.)

Качество на въздуха

- Закон за опазване чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 45/28.05.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ., бр. 81/15.10.2019 г.). Прилага се към стационарните и подвижни източници на замърсяване. Урежда изисквания към емисии от източниците, към качеството на атмосферния въздух, изисквания към продукти и

процеси, събиране и предоставяне на информация, санкции за нарушителите, задължения на държавата, общините, физическите и юридическите лица.

- Наредба №1/2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители) изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. в ДВ.бр.64/2005 г.) ;
- Наредба №6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите от вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн. ДВ.бр.31/1999 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр.61/28.07.2017 г.);
- Наредба №7/1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн. в ДВ.бр.45/1999 г.);
- Наредба №10/2003г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (обн. в ДВ.бр.93/21.10.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр.63/31.07.2018 г.);
- Наредба №12/2010г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн. в ДВ.бр.58/30.07.2010 г.).

Управление на отпадъците

- Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр. 53/13.07.2012 г., посл. изм. и доп.ДВ., бр.19/05.03.2021г). Законът за управление на отпадъците (ЗУО) урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права, задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и различни форми на контрол. Със ЗУО е въведена йерархия за управление на отпадъците с първи приоритет предотвратяване на образуването на отпадъците, следвано от оползотворяването им и на последно място екологосъобразното им обезвреждане. Законът регламентира задълженията на лицата, извършващи дейности по третиране и транспониране на отпадъците, въвежда изискване и за представяне на документи относно отчета и информацията за дейностите с отпадъци. Определени са контролните органи и обхвата на тяхната компетентност.
- Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничния превоз на опасни отпадъци и тяхното третиране (обн. ДВ. бр.8 от 26.01.1996 г.);
- Наредба №2 за класификация на отпадъците (обн. ДВ, бр.46 /01.06.2018 г.);
- Наредба №4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 /2013 г. изм. и доп. ДВ.бр.82/05.10.2018 г);
- Наредба №7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81/2004 г.);
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн. ДВ, бр. 80/2013 г., посл. изм. ДВ.,бр.13/07.02.2017г.);
- Наредба № 1/2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри(обн., ДВ, бр. 51/2014 г. изм. и доп. ДВ.бр30/31.03.2020 г.);

- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., посл. изм. ДВ, бр.7/20.01.2017г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г., посл. изм. ДВ, бр.47/05.06.2018 г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.).
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 60/20.07.2018 г.)
- Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г., изм., бр. 60 от 22.07.2014 г., в сила от 22.07.2014 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм. и доп. ДВ,бр.60/20.07.2018 г.)
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016 г.).
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г.)
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ, бр.2 от 08.01.2013 г.)
- Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изм. и доп. ДВ,бр.60/20.07.2018 г.)
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., посл. изм. бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.).
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ, бр.73 от 25.09.2012 г., изм. и доп. ДВ,бр.60/20.07.2018 г.)

Качество на водите

- Закон за водите (обн.ДВ, бр. 67 / 27.07.1999г., в сила от 28.01.2000г., посл. изм. и доп., бр. 12 от 3.02.2017 г. изм. и доп. ДВ.бр213/13.03.2020 г.). Определя условията за опазването и използването на водите и водните обекти. Целта на ЗВ е осигуряване на единно и балансирано управление на водите в интерес на обществото, защита на здравето на населението и устойчивото развитие на страната;
- Наредба №1/10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (ДВ, бр. 87/30.10.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.102/23.12.2016г.);
- Наредба №1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите (ДВ, бр.34/29.04.2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 20/15.03.2016 г.);
- Наредба №2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (ДВ, бр. 27/11.03.2008 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.97/09.12.2011 г.);
- Наредба № 2/08.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точковите източници на замърсяване (обн. ДВ., бр. 47/21.06.2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.48/27.06.2015 г.);
- Наредба №3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно – битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за профилактични, питейни и хигиенни нужди (обн.ДВ, бр. 88/27.10.2000 г.);
- Наредба №4 за изискванията към качеството на води, предназначени за обитаване от риби и черупкови организми (ДВ бр. 88/27.10.2000 г.);
- Наредба №5/30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане (обн. ДВ.бр. 53/10.06.2008 г., изм. и доп. ДВ. бр.5/18.01.2013 г.);
- Наредба №6 за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (ДВ, бр.97/2000 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.24/23.03.2004 г.);
- Наредба №7/14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (ДВ, бр. 98/01.12.2000 г.);
- Наредба № 9/2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн. ДВ., бр. 30/2001 г., посл. изм. и доп. ДВ., бр.102/12.12.2014 г.);
- -Наредба за реда и начина на оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (приета с ПМС № 201/04.08.2016 г., обн., ДВ., бр.63/12.08.2016 г.).

Защита на природата

Националното законодателство покрива опазването на биологичното разнообразие и устойчивото използване на неговите компоненти, като фокуса е поставен основно върху опазването, отколкото върху устойчивото използване. Общите принципи и мерки за опазване на биологичното разнообразие са описани в ЗООС. Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в страната е регламентирано в следните закони:

- Закон за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77/ 09.08.2002 г., посл. изм. ДВ, бр.98/27.11.2018 г.);

- Закон за защитените територии (ДВ, бр. 133/ 11.11.1998 г., посл. изм. ДВ, бр. 1/03.01.2019 г.);
- Закон за лечебните растения (ДВ, бр. 29/ 07.04.2000 г., посл. изм. ДВ, бр. 96/01.12.2017 г.);
- Закон за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 78/2000 г., посл.изм. и доп.ДВ. бр.74 /20.09.2019 г.);
- Закон за рибарството и аквакултурите (ДВ, бр. 41/2001г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98/13.12.2019 г.) и подзаконовите нормативни актове към тях;
- Наредба за условията и реда за разработване на планове за управление на защитени територии (ДВ, бр.13/2000 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.55/07.07.2017 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ, бр. 73/11.09.2007 г., посл.изм. и доп.ДВ.бр.94/30.11.2012 г.);
- Наредба № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, издадена от министъра на околната среда и водите (ДВ бр.14/20.02.2004 г.);

Индустриално замърсяване и управление на риска

Транспонирането на изискванията се осигурява от следните нормативни актове:

- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ДВ.бр.43/ 29.04.2008 г., посл. изм. и доп.ДВ. бр.58/18.07.2017 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ,бр.25/18.03.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67/23.08.2019 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ. бр.57/02.07.2004 г., посл.изм. и доп.ДВ. бр. 67/23.08.2019 г.);
- Наредба за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия при приватизация (ДВ,бр.66/30.07.2004 г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.96/06.12.2011 г.);
- Наредба за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни (ДВ. бр. 80/09.10.2009 г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.67/23.08.2019 г.);

Страната успешно приключи изпълнението на поетите ангажименти в процеса на транспониране на Европейското законодателство по химикалите и предотвратяването на големи промишлени аварии, в хармонизирано национално законодателство за управление на химичните вещества и препарати, и предотвратяване на големи промишлени аварии.

Химикали.

Обществените отношения в страната, свързани с контрола и управлението на химичните вещества и препарати, като фактор, който въздейства на околната среда и човешкото здраве, са регулирани в редица нормативни актове с различен ранг - закони, наредби, правилници и др.

Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (обн., ДВ, бр. 10/ 04.02.2000 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр. 17/26.02.2019 г.). Той урежда условията и реда за пускането на пазара, търговията, вноса, износа и употребата на химични вещества и смеси, държавния контрол върху

тях, както и правата и задълженията на физическите и юридическите лица, осъществяващи горепосочените дейности, с цел защита на здравето и живота на хората и опазване на околната среда и в съответствие с изискванията на европейското законодателство. ЗЗВВХВС създава правно основание за приемане на редица подзаконовни нормативни актове по прилагането му.

Генетично модифицирани организми.

- Закон за генетично модифицирани организми (обн. ДВ бр.27/29.03.2005 г., посл.изм. ДВ, бр.58 от 18 Юли 2017 г.).

Шум

Контролът и управлението на шума, като фактор, който въздейства на околната среда и човешкото здраве, се регулират частично в редица, недостатъчно обвързани помежду си нормативни актове с различен ранг - от закон до ведомствени наредби и нормативи.

- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ, бр. 74 / 13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., посл. изм. и доп. бр. 101 от 27.11.2020 г.).
- Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;
- Наредба за съществения изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха. (обн.ДВ, бр. 11/2004 г., посл. изм. ДВ. бр.37/08.05.2007г.).

Ядрена безопасност и защита от радиация

С приемането на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ДВ, бр.63/28.06.2002 г., посл. изм. ДВ, бр. 17/25.02.2020 г.) се въвежда Член 33 и Член 37 от Договора Евратом и се позволява въвеждане в българското законодателство на достиженията на правото на ЕС в областта на ядрената безопасност и радиационна защита.

Приети и влезли в сила са следните подзаконовни актове:

- Наредба за условията и реда за определяне на зони с особен статут около ядрени съоръжения и обекти с източници на йонизиращи лъчения, приета с ПМС №187/2004 г., (посл. изм. ДВ, бр.55/07.07.2017 г.)
- Наредба за основните норми на радиационна защита, приета с ПМС № 190/2004 г. (обн.ДВ. бр.76/05.10.2012 г.).
- Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения, приета с ПМС 200/2004 г. (обн.ДВ,бр.74/24.08.2004 г., посл. изм. ДВ, бр.76/05.10.2012 г.).

Защита на почвите

- Закон за почвите (Обн. ДВ. бр. 89 от 6 Ноември 2007 г., изм. ДВ. бр. 98 от 28 Ноември 2018 г.). Законът урежда обществените отношения, свързани с

опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда.

- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ, бр. 43 от 29.04.2008 г.)
- Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г.)
- Закон за защита на растенията, (обн., ДВ, бр. 91 от 10.10.1997 г., изм. и доп., бр. 28 от 5.04.2011 г.)
- Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, (обн. ДВ, бр. 89 от 22.10.1996 г., изм. и доп. – бр. 30 от 2002 г.)
- Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008 г.)
- Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите (обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009 г.)
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (обн., ДВ, бр. 15 от 16.02.2007 г., в сила от 17.08.2007 г.)
- Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви (обн. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009 г.)
- Наредба № 36 от 18.08.2004 г. за условията и реда за биологично изпитване, регистрация, използване и контрол на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати. Издадена от министъра на земеделието и горите, (обн., ДВ, бр. 87 от 5.10.2004 г.)

Адаптация към климатичните промени.

Закон за ограничаване изменението на климата (Обн. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г.)

Законът има за цел чрез предприемането на национални мерки и въвеждането на европейски и международни механизми да гарантира намаляване на емисиите на парникови газове като основен елемент в политиката по ограничаване изменението на климата и да осигури дългосрочното планиране на мерките за адаптация към климатичните промени.

3. Мерки за осъществяване на политиките в областта на околната среда.

3.1. Превантивни мерки.

3.1.1. ОВОС за инвестиционни намерения.

Процедурата по ОВОС в България е въведена през 1991г. със Закона за опазване на околната среда. Регламентираната процедура е съобразена с Директива на ЕС (85/337/ЕЕС) и въвежда превантивната дейност, като основен принцип на управление на околната среда.

Пълно транспониране на изискванията на Директива 85/337/ЕЕС, изменена и допълнена с Директива 97/11/ЕС е постигнато с новия ЗООС и с

Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии, приета през 2003г. (обн. ДВ. бр.25/18.03.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23.08.2019 г.) Приложение № 1 на ЗООС съдържа списък на инвестиционните предложения, които са предмет на задължителна ОВОС, а Приложение № 2 - инвестиционни предложения, за които се извършва преценяване на необходимостта от ОВОС.

Общините/кметствата са пряко ангажирани в процеса на ОВОС чрез подпомагане на провеждането на консултации със засегнатото население и общественост и създаване на организация за провеждане на общественото обсъждане на доклада за ОВОС.

Оценката на въздействие върху околната среда се извършва в най-ранния етап на инвестиционния процес. Предвид някои допълнителни етапи в процедурата се издават два вида решения – решение за преценяване на необходимостта от ОВОС и решение по ОВОС.

През последните години ОВОС се утвърди като важен инструмент за идентифициране на неприемливите и неблагоприятните въздействия върху околната среда и мерките за тяхното предотвратяване или смекчаване. Тези цели се постигат чрез прилагането на систематичен анализ на предложената дейност по отношение на последствията върху съществуващата околна среда, като чрез промени в проекта могат да бъдат предвидени и отстранени неблагоприятните екологични въздействия.

3.1.2. Екологична оценка (ЕО) на планове и програми.

Изискванията на Директива 2001/42/ЕС са транспонирани в ЗООС. Предвидено е преценяване на необходимостта от изготвяне на ЕО на планове и програми, провеждане на консултации с компетентните органи по околна среда и засегнатата общественост, регламентирана е процедура при предположения за трансгранично въздействие, мерки за наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата.

Тази директива се базира на принципа на предотвратяване на вредните въздействия. Изяснено е за кои планове и програми следва да се извършва ЕО в България, а именно в следните области: селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на отпадъците, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, далекосъобщения, туризъм, устройствено планиране и земеползване, когато тези планове и програми очертават рамката за бъдещото развитие на инвестиционни предложения, включени в Приложения № 1 и 2 на ЗООС.

ОВОС и ЕО са инструменти за превантивен контрол, подпомагащи вземането на крайно решение за одобряване или отхвърляне съответно на инвестиционни предложения, планове и програми. Разликите между ОВОС и ЕО са свързани основно с вида на предмета на оценката, което е предпоставка за различия в подхода, методологията и процедурата.

3.1.3. Комплексните разрешителни (КР).

Комплексните разрешителни ефективно се прилагат от началото на м. април 2003г., като основен инструмент за предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда, предизвикано от работата на определени промишлени инсталации.

С приемането на ЗООС и Наредбата за условията и реда за издаване на КР за изграждането и експлоатацията на нови и експлоатация на действащи

промишлени инсталации и съоръжения е постигнато пълно транспониране на изискванията на Директива 96/61/ЕС в българското законодателство.

Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения в обхвата на ЗООС, поддръжка на информация за най-добри налични техники (НДНТ); поддръжка на информация за Методики за прилагане на НДНТ; методическо подпомагане на ИАОС и РИОСВ; поддържане на регистър с данните от издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР; създаване и поддържане база данни за емисионните норми за различните промишлени дейности, за които се издават КР. ИАОС отговаря за: изготвяне проектите за КР; поддържане публична информация за резултатите от изисквания с КР, мониторинг; изпращане на информация в Европейския регистър на емисиите на вредни вещества. Директорът на съответната РИОСВ е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения извън обхвата на Приложение 4 на ЗООС, при подаване на заявление по инициатива от съответния оператор.

3.1.4. Пазарно - ориентирани мерки.

ЗООС определя рамката на политиката по опазване на околната среда, в т.ч. прилагането на икономически инструменти и финансови механизми за управление на околната среда, които намират конкретно изражение в специалните екологични закони:

■ Екологични продуктови такси

В ЗУО са въведени такси за пневматични гуми, за батерии и акумулатори, и за автомобили. Таксите се заплащат от производителите и вносителите на такива продукти. От 2004 г. е въведена такса върху опаковки, като инструмент за прилагане на Директивата за опаковки и отпадъци от опаковки.

■ Потребителски такси

Домакинствата и фирмите заплащат такси за твърди битови отпадъци, водоснабдяване, канализация и пречистване на водите. Таксите за битови отпадъци постъпват в общинските бюджети, а таксите за водоснабдяване, канализация и пречистване на водите се заплащат на В и К дружествата.

■ Такси за използване на природни ресурси

Таксите за правото на водоползване и/или разрешено ползване на воден обект са дефинирани в ЗВ. За разрешителните които се издават от кмета на общината, таксите постъпват в общинския бюджет.

Със Закона за лечебните растения се регламентира заплащането на такси за ползване за събиране на билки и генетичен материал от диворастящи и за култивирани лечебни растения. Таксите постъпват в съответния общински бюджет или Държавно горско стопанство в зависимост от терена от който са събрани лечебните растения.

Със Закона за концесиите и специалните закони, се регламентира предоставянето на концесия на редица природни ресурси: гори, минерални води, подземни природни богатства и др. изключително държавна собственост. Концесионерите заплащат на държавата концесионни такси.

Основна форма е финансиране на общински публични екологични проекти - основно в областта на водоснабдяване, канализация и пречистване на водите и управление на отпадъците. Източници на финансирането са

държавния бюджет (ДБ), Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и в известна степен – общинските бюджети. Финансират се от ПУДООС и екологични проекти на фирми под формата на кредити при облекчени условия.

3.1.5. Доброволни ангажименти на предприятията.

Това са най-новите инструменти за управление на околната среда в България. От една страна, те не са задължителни за прилагане от съответните организации, а от друга, са в състояние съществено да подпомогнат предприятията при въвеждането и спазването на „задължителни“ изисквания.

В България след приемането на стандарта ISO 14001 (1998 г.) постепенно започна процес на въвеждане на системи за управление по околната среда и тяхното сертифициране.

III. Анализ на средата.

1. Природо-географска характеристика.

1.1. Обща характеристика.

Община Долна Митрополия е разположена в Централна Северна България и една от съставните общини на област Плевен с обща площ от 674 897 дка – втората по големина в областта. Територията ѝ заема северозападната периферия на област Плевен, като обхваща част от долините на реките Дунав, Искър и Вит.

Община Долна Митрополия обхваща общо 16 населени места, в т.ч. административния център гр. Долна Митрополия, гр. Тръстеник и селата: Байкал, Биволаре, Божурица, Брегаре, Горна Митрополия, Гостиля, Комарево, Крушовене, Ореховица, Победа, Подем, Рибен, Славовица и Ставерци.

Гр. Долна Митрополия е административен и социално-икономически център на общината. Той е включен в системата от полюси на растеж в областта – пето йерархично ниво – много малки градове и села.

Съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България (NUTS), община Долна Митрополия е част от района на BG31 Северозападен район на планиране (NUTS 2) в границите на район BG3 „Северна и Югоизточна България“ (NUTS 1), BG314 област Плевен (NUTS 3). Община Долна Митрополия попада в обхвата на Плевенски агломерационен ареал.

Бъдещ фактор за развитието на община Долна Митрополия е факта, че през територията ѝ, непосредствено при с. Байкал, преминава един от коридорите на основната Транс-европейска транспортна мрежа – „Рейн – Дунав“.

В близост до територията на община Долна Митрополия е и коридор „Изток/Източно Средиземноморие“, който свързва Северно, Балтийско, Черно и Средиземно море.

В непосредствена близост до община Долна Митрополия преминава Първокласен път I-3 Бяла – Плевен – Ботевград/София(E-83), който е част от

разширената TEN-T мрежа и е един от основните пътища за обслужване на Северна България, като свързва Северозападния район със столицата и съседния Северен централен район.

От значение за общината е и Първокласен път I-2 Русе-Разград-Шумен-Варна (Европейска категоризация E-70). Пътят е едно от допълнително включените пет нови пътни трасета към широко-обхватната TEN-T мрежа на територията на страната.

Доизграждането на АМ "Хемус", въпреки че не преминава пряко през територията на общината, е от съществено значение за подобряване на достъпността и подобряване на транспортните ѝ връзки с останалите населени места в РБългария.

Транспортната инфраструктура на община Долна Митрополия съчетава четири вида транспорт – въздушен, сухопътен, воден и железопътен.

1.2. Съседни общини.

Граници на Община Долна Митрополия:

Карта 1. Местоположение.

- на изток - с община Плевен и община Гулянци,
- на запад - с община Кнежа и община Оряхово,
- на юг - с община Плевен и община Долни Дъбник,
- на север - с река Дунав.

1.3. Инженерно-геоложки условия. Релеф

Територията на община Долна Митрополия е разположена на границата между Средната Дунавска равнина на югоизток и Западната Дунавска равнина на северозапад. Дунавската равнина е развита върху Мизийската плоча, която се отличава с плоско наслоен релеф. Основата ѝ е изградена от нагнати палеозойски метаморфни скали. Върху тях са отложени седиментни скали с мезозойска и неозойска възраст, а върху тях е развита плейстоценска лъсцова покривка. Дебелината на лъсцовата покривка се изменя от 40-60 до 100м.

Преобладаващият релеф на територията на община Долна Митрополия е равнинен и слабо хълмист, представен от предимно равнинни форми с малки абсолютни височини. Средната надморска височина е между 50 и 75 м.

1.4. Климат.

Община Долна Митрополия заема територия с типичен умерено-континентален климат. Лятото е горещо, а зимата студена. Ниската надморска височина и равнинният характер на релефа на север създават предпоставки за

свободно преминаване на въздушни маси от север и северозапад с континентален и океански характер. Най – студеният месец е януари (средномесечна температура 0,8°C), а най – топлият месец е юли (средномесечна температура 24,8°C). Средната годишна температура в района е 12,36°C. В тази част на Дунавската равнина се проявява една от най – големите за България средногодишни температурни амплитуди – 25,2°C.

Средногодишните суми на валежите на територията на общината са около 550 мм/м².

Средногодишната продължителност на слънчевото греене е от 400 h до 1640 h – 1 450 kWh/m² годишно.

Община Долна Митрополия попада в зона със средногодишна скорост на вятъра: 3-4 m/s и енергиен потенциал: 100-150 W/m².

Налице са благоприятни предпоставки за изграждане на инсталации за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници.

1.5. Води.

Територията на община Долна Митрополия се характеризира с висок воден потенциал – на север общината граничи с р. Дунав, а през територията ѝ преминават реките Искър, Вит и Гостилска, както и няколко на брой къси и малки рекички с дъждовно подхранване, които се пълнят основно през пролетта. Територията на община Долна Митрополия спада към басейна на р. Дунав и влажните зони по нея. Дължината на река Дунав на територията на общината е около 11 110 м, от които около 9 850 м . са на територията на землището на с. Байкал и около 1 250 м. - на територията на землището на с. Крушовене.

Минералните води, в обхвата на общината, спадат към Мизийски артезиански басейн, като са предимно минерални води в домезозойския фундамент на Севернобългарската подутина. В землището на село Горна Митрополия е открит минерален извор.

Към 2021г. няма общински язовири на територията на общината.

Състоянието на хидрографската мрежа в компилация с посочените климатични условия в района благоприятстват отглеждането на зърнени култури, технически култури, овощни култури и други.

1.6. Почви.

Основен природен ресурс, с който общината разполага е почвеното богатство. Почвеното разнообразие е голямо и типично за Дунавската равнина. Най-широко разпространени са карбонатните и типични черноземи, излужени и оподзолени черноземи, глинест кафяв до тъмно кафяв льос. Често срещани са льосовидни и глинесто-песъкливи сиви горски почви и сиво-кафяви горски почви. На места са изразени слабо каменисти кафяви горски почви и рендзини. Благодарение на богатата хидрографска мрежа, силно разпространени са делувиялните и алувиално - делувиялните – ливадни почви. На територията на община Долна Митрополия не са регистрирани засолен и киселини земи и почви.

Почвите в района на община Долна Митрополия се отличават с високо естествено плодородие, което в съчетание с умерено-континенталния климат,

създава благоприятни предпоставки за интензивно развитие на земеделски дейности. Налице са благоприятни предпоставки за развитие на биоземеделие.

1.7. Полезни изкопаеми.

Сред подземните природни богатства на общината са кариери за пясък, глина и баластриери по теченията на реките Искър и Вит.

1.8. Горски територии.

Общата площ на горския фонд на територията на община Долна Митрополия е 24 296 дка или 3,61% от общата територия на общината.

Горските ресурси, макар и не толкова разпространени, са богатство на общината. Те се явяват обитаема зона за редица фаунистични комплекси.

2. Социално-икономически фактори.

2.1. Демографско развитие и характеристика на населението.

Брой население

Населението на община Долна Митрополия по данни на ГРАО към 31.12.2020г. е 16 979 души.

Таблица 1. Население на община Долна Митрополия за периода 2016-2020г.

Население – брой жители	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Население – брой					
Община Долна Митрополия	17914	17797	17539	17311	16979

Източник: ГРАО

Фигура 1. Динамика на населението на общината за периода 2016-2020г.

Източник: ГРАО

По данни на НСИ, населението на общината за периода 2016-2020г. е намаляло с 935 души. Разпределението на населението по населени места е представено в долната таблица.

Таблица 2. Население на община Долна Митрополия към 2020г. по населени места.

Населено място	Жители
ГР.ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ	3033
ГР.ТРЪСТЕНИК	4109
С.БАЙКАЛ	304
С.БИВОЛАРЕ	522
С.БОЖУРИЦА	902
С.БРЕГАРЕ	399
С.ГОРНА МИТРОПОЛИЯ	1545
С.ГОСТИЛЯ	130
С.КОМАРЕВО	883
С.КРУШОВЕНЕ	746
С.ОРЕХОВИЦА	1064
С.ПОБЕДА	411
С.ПОДЕМ	608
С.РИБЕН	593
С.СЛАВОВИЦА	343
С.СТАВЕРЦИ	1387
Всичко за общината	16979

Източник: ГРАО

Делът на градското население в общината през 2020г. е 42,06%, а делът на населението, което живее в селата е 57,94%.

Най-населеното място в общината е гр. Тръстеник, в който е съсредоточено 24,20% от населението на общината, следван от гр. Долна Митрополия – 17,86%. От селата - най-населени към 2020г. са с. Горна Митрополия с 9,1%, с. Ставерци - 8,17% и с. Ореховица, в което са съсредоточени 6,27% от населението.

Анализът на динамиката на дела на градското население и населението в селата в общината за периода 2016-2020г. показва леко нарастване на дела на градското население.

Възрастова структура

Възрастовата структура на населението на община Долна Митрополия е характерна за областта и региона. За периода 2016-2020г. се наблюдава постепенен лек прираст на населението в под трудоспособна възраст, което е предпоставка за стабилизиране възпроизводствения процес на населението. Налице е и лек спад в дела на населението в над трудоспособна възраст.

Фигура 2. Динамика във възрастовата структура на населението на община Долна Митрополия за периода 2016-2020г.

Източник: НСИ

Коефициентът на възрастова зависимост – отношение на населението на 65 и повече години към населението на 0-15 години е 222,10% като въпреки регистрираната висока стойност през 2019г., за периода 2016-2019г. се наблюдава положителна тенденция на намаляване стойността на показателя.

По данни на И.П.И., коефициентът на възрастова зависимост – отношение на населението на 65 и повече години към населението на 0-15 години за област Плевен към 2019г. е 188,20%.

Коефициент на възрастова зависимост – отношение на населението на 65 и повече години към населението на 15-64 години за община Долна Митрополия през 2019г. е 56,44%. За периода 2016-2019г. се наблюдава положителна тенденция на намаляване стойността на показателя.

По данни на И.П.И. , коефициентът на възрастова зависимост – отношение на населението на 65 и повече години за област Плевен към 2019г. е 39,50%.

Движение на населението

Естествен прираст

Естественят прираст на населението на община Долна Митрополия за периода 2016-2020г. е отрицателен като се наблюдават положителни тенденции за разглеждания период.

Фигура 3. Естествен прираст на населението за периода 2016-2020г.

Източник: НСИ

Отрицателния естествен прираст на населението е характерен за Северозападен регион и областта. Намалението на населението в страната в резултат на отрицателния естествен прираст се дължи главно на високите нива на обща смъртност, които ниската раждаемост не може да компенсират.

Механичен прираст

Стойностите на механичния прираст на населението за периода 2016-2020г. са отрицателни за 2017г., 2018г. и 2019г. Най-благоприятната стойност е регистрирана през 2020г. + 495 жители.

Фигура 4. Механично движение на населението за периода 2016-2020г.

Източник: НСИ

Полова структура на населението

Половата структура на населението на община Долна Митрополия към 2020г. се характеризира с лек превес на жените над мъжете - 49,20% мъже и

50,80% жени. За сравнение, съотношението през 2014г. е 48,70% мъже и 51,33% жени.

Образователна структура на населението

По данни от последното преброяване на НСИ, най-голям е дялът на населението със средно образование – 39,72%, следван от дела на населението с основно образование – 36,38%. Дялът на висшистите е 6,3%.

Към момента не са налични актуални данни за образователната структура на населението.

Етническа структура на населението

По данни от последното преброяване на НСИ, в община Долна Митрополия преобладава дялът на населението от българската етническа група- 90,31% от населението, следван от представителите на ромската етническа група с 6,25% и турската етническа група с 2,68%.

Към момента не са налични актуални данни за етническата структура на населението.

2.2. Трудова зетост и безработица.

Икономическа активност на населението и пазар на труда.

Икономически активно население

Икономически активното население обхваща населението във възрастовата група 15-64г. По данни на община Долна Митрополия, общият брой на икономически активното население в общината е 5627 души. Броят на икономически неактивното население е 11 911 души.

Коефициент на икономическа активност на населението

Към 2018г. коефициентът на икономическа активност на населението в община Долна Митрополия е 63,74%. Стойността е близка до тази на област Плевен към 2018г. – 70,1%, по данни на НСИ. От разпределението на заетите лица по икономически дейности е видно, че най-много са заетите в Преработващата промишленост. По брой заети след тях се нареждат сектори Селско, горско, рибно стопанство и Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети, Държавно управление и Строителство. Най-малко работещи са ангажирани в секторите Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, на газообразни горива, Култура, спорт и развлечения, Добивна промишленост, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения, Финансови и застрахователни дейности.

Коефициент на заетост

Коефициентът на заетост на населението в групата 15-64г. към 2019г. в община Долна Митрополия е 42,43% и е доста по-нисък от този за областта .

По данни на НСИ, през 2019г. най-голям е дялът на заетите в сектор „Преработваща промишленост“, следван от дела на заетите в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ и сектора на услугите . В останалите сектори, дялът на заетите е незначителен.

Коефициент на демографско заместване

Коефициентът на демографско заместване нараства от 68,36% през 2016г. на 75,31% през 2019г. Това означава, че на 100 лица, които излизат от пазара на труда (на възраст 60-64 години) през 2019 г., съответстват 75, които ще станат част от трудовия пазар (на възраст 15-19 години).

Стойността разкрива все по-голямото несъответствие между броя население на границата на пенсионната възраст и това, което предстои да започне работа – потвърждение за бъдещите значителни предизвикателства при осигуряването на кадри и експерти за развитие на икономиката, предприемачеството и инвестициите в общината.

Равнище на безработица

За периода 2017-2019г. се наблюдава намаление в равнището на безработица в община Долна Митрополия с 9,88% и през 2018г. регистрираната стойност е 12,83%

През 2019г. равнището на безработица по данни на Агенция по заетостта е 10,7% при средна за страната 5,6%.

Фигура 5. Динамика в равнището на безработица в община Долна Митрополия за периода 2017-2019г.

Източник: Източник: Бюро по труда, област Плевен

Коефициент на безработица

Коефициентът на безработица в община Долна Митрополия намалява от 15,8% през 2017г. на 10,69% през 2019г.

Структура на безработицата

Според данни на Дирекция „Бюро по труда“ гр. Долна Митрополия регистрираните безработни лица в Община Долна Митрополия към 31.12.2020г. са 514 бр. и са с 82 лица по-малко в сравнение с м. декември 2019 г., а равнището на безработица е 9,22 на сот.

През 2018г. делът на регистрираните безработни жени е по-висок от този на мъжете - 346 мъже на 358 жени; най-висок е делът на безработните лица,

следван от лицата с работническа професия. Най-нисък е дялът на регистрираните безработни висшисти и най-висок на безработните лица със средно и начално и по-ниско образование. Увеличава се броят на безработните лица с намалена трудоспособност.

Като цяло се наблюдава стабилизация на пазара на труда в общината. И през новия програмен период ще се продължат дейностите по осигуряване на заетост и обучения за хора с увреждания, насърчаване заетостта на хора над 50 г., насърчаване на младежката заетост и обучения за придобиване на умения, професионална квалификация и ключови компетентности на безработните лица.

Средна годишна работна заплата

Средната годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Долна Митрополия за 2018 г. достига 9 210 лв., което означава темп на растеж от 37.81% през 2018г. спрямо 2014г.

Фигура 6. Динамика на средната годишна работна заплата в община Долна Митрополия за периода 2014-2018г.

Източник: НСИ

2.3. Състояние на местната икономика.

По данни на НСИ, към 2018г. броят на нефинансовите предприятия на територията на Северозападен район е 29 118 бр., а на територията на област Плевен - 9 797 бр., от които 457 бр. са на територията на община Долна Митрополия или 4.66% от нефинансовите предприятия в областта.

За периода 2014-2018г. броят на нефинансовите предприятия в общината е нараснал с 17 броя или е отбелязан ръст с 3.86%. спрямо 2014г. През 2018г. най-голям е броят на предприятията, опериращи в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 151 броя (33.04%), следвани от предприятията, опериращи в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ – 125 броя (27.35%) и предприятията, опериращи в сектор „Преработваща промишленост“ – 38 броя (8.32%).

Икономическият профил на община Долна Митрополия съвпада с този на района и на областта.

Според данните от НСИ за добавена стойност по факторни разходи към 31.12.2018г., 49,85% от икономиката на общината е концентрирана в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“, следван от сектор „Преработваща промишленост“ с 9,40% добавена стойност по факторни разходи и 3,78% - сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“.

За периода 2014г. – 2018г. се наблюдава ръст на регистрираните НПП на нефинансовите предприятия в община Долна Митрополия с 21 625 хил. лв. (ръст от 9,78% през 2018г. спрямо 2014г.), както и на произведената продукция с 23 282 хил. лв. (ръст от 14,54% през 2018г. спрямо 2014г.)

Делът на финансовия принос на НПП на нефинансовите предприятия на територията на община Долна Митрополия към областната икономика през 2018г. е 5.16%

Нетни приходи от продажби на предприятията на един жител към 31.12.

За периода 2014г.-2018г. нетните приходи от продажби на предприятията на територията на община Долна Митрополия нарастват с 2,08 хил. лв., т.е. темпът на прираст през 2018г. спрямо 2014г. е 17,87%.

Преки чуждестранни инвестиции

Направена е ретроспективна характеристика на направените инвестиции в общината за периода 2014-2017г.

През 2014г. стартира втори етап от модернизиране и обновяване на „Звезда“ АД – Долна Митрополия за изграждане на два изцяло нови цеха – за подготовка и пресоване на суровината и за маслена екстракция. Стойността на инвестицията е приблизително 10 милиона евро.

През 2016г. е сертифициран проект за изграждане на „Завод за производство на масло от полимери чрез студена каталитична конверсия и център за научно-развойна дейност“ в с. Победа. Размерът на инвестицията, като обща стойност на материални и нематериални активи, за периода на инвестицията възлиза на 6 825 000 лева.

В община Долна Митрополия е учредено сдружение "БГ ЕНЕРДЖИ ДМТ" ЕООД между община Долна Митрополия и „Симов Стан“ ЕООД. С решение на Общински съвет Долна Митрополия № 353/ 27.04.2017г. Община Долна Митрополия е мажоритарен собственик на дружеството със 67% дял. Земята в размер на 2 049.568 дка, която е апортирана на дружеството, е подходяща за различни инвестиции, в т.ч. изграждане и експлоатиране на централи за производство на електроенергия от ВЕИ.

Като цяло, територията на община Долна Митрополия е атрактивна за реализация на различни инвестиционни проекти - резултат от създадената благоприятна инвестиционна обстановка от местната власт и наличните предимства и потенциали на територията.

Селско стопанство

Растениевъдство

По данни на Общинска служба по земеделие – гр. Долна Митрополия, селскостопанският фонд на община Долна Митрополия към 2018г. възлиза на 599 653 дка или 88,85% от цялата територия на общината. Обработваемата земя е 501 162 дка – 83,58% от цялата площ на селскостопанския фонд.

По данни на Общинска служба по Земеделие-Долна Митрополия, за периода 2014-2019г. броят на земеделските стопанства е нараснал от 579 бр. на 646 бр., като най-голям е броят им в гр. Тръстеник.

Най-разпространената отглеждана култура е пшеницата, следвана от царевичката и слънчогледа. Отглеждат се още рапица, ечемик, лозя и овес.

Произведената селскостопанска продукция се използва като суровина в местната преработвателна промишленост.

В община Долна Митрополия се намират някои от големите масиви - над 20 000 дка на зърнопроизводителите от цяла Северна България. Някои от по-големите зърнопроизводители на територията на общината са: „Слънчев дар“ АД, „Зърнени храни- ДМ“ ЕООД, „Плевен Агро Консулт“ ЕООД, ЕТ „Хелга - Светла Стоянова“, „Агримарт“ ЕООД, „Биотекс“ ЕООД и други.

На територията на общината функционират 2 земеделски кооперации за зърнопроизводство и производство на маслодайни култури – „Нов път“ в село Ореховица и ЗКПТУ „Златен клас“ в с. Ставерци. В гр. Тръстеник е регистриран земеделски производител за производство и търговия със 66 тона биологични шипки. В с. Подем развива дейност фирма „Екобиофарм“ за отглеждане на калифорнийски червеи, които превръщат биологичните отпадъци във висококачествени протеини и се използват за наторяване на биологичното производство.

В общината са поставени основните на биоземеделieto с тенденция за увеличаване броя на биологичните стопанства.

Животновъдство

Животновъдството в община Долна Митрополия също е застъпено като основно се отглеждат овце, говеда, кози, пчелни семейства и птици.

В с. Ставерци развива дейност един от най-големите производители на яйца в България – „Пилигрим 67“ ЕООД с база за отглеждане на бройлери.

Други по-големи фирми в бранша на територията на общината са:

- ✓ „Дитроникс“ ООД, с. Горна Митрополия – производство на пилета;
- ✓ „ССБ“ в с. Байкал - ферма за крави;
- ✓ „Любесмо 88“ ООД, с. Рибен - стопанство за крави;
- ✓ „АГРОТЕРИД Комерс“ ООД, с. Комарево – ферма за овце;
- ✓ ЕТ „Шкодра-Н-Николай Петров“, с. Комарево – говедовъдство;
- ✓ ЕТ „Ирко – Никола Димитров“, с. Подем – говедовъдство и други.

Навсякъде в общината е добре развито пчеларството. В община Долна Митрополия функционира Общинска пчеларска организация Долна Митрополия. Пчеларски дружества развиват дейности в различни населени места в общината.

В с. Рибен се произвежда биологичен мед от 200 пчелни семейства с добив 2 тона. В с. Крушовене ЕТ „Медения-Божидар Миразчийски“ има биологичен пчелин.

В общината са поставени основните на биологичното животновъдство с тенденция за увеличаване броя на биологичните стопанства.

Горско стопанство

Горите и горските територии в община Долна Митрополия се стопанисват и управляват от ДГС-Плевен. Относителния дял на територията, обхваната от горски масиви е 3,61% или 24 296 дка от територията на общината. Преобладава широколистната растителност. Най-чести представители са тополата и акациите, които се отглеждат за промишлени нужди.

Някои от фирмите, които развиват дейност в сектора са ЕТ "Чоки – 59 – Димитър Александров", ЕТ "Васко Крумов" и други.

За периода 2014-2018г., е регистриран ръст на броя на предприятията, опериращи в сектора, ръст на произведената продукция, ръст на НПП, както и на заетите и на наетите лица.

Анализ на изменението на БДС по факторни разходи не може да бъде извършен поради липса на данни за показателя за 2014г.

Налице е ясно изразен селскостопански профил на икономиката на общината.

Преработваща промишленост.

Икономиката на общината се характеризира с преобладаваща хранително-вкусова промишленост, свързана със земеделието и друга малка преработваща промишленост, дърво и текстил. Промислените предприятия в общината са 30 на брой, като 10 от тях са ситуирани в гр. Долна Митрополия, 6 бр. са в гр. Тръстеник, 3 бр. в с. Горна Митрополия, 2 бр. в с. Крушовене, 2 бр. в с. Комарево, 2 бр. в с. Ставерци, 2 бр. в с. Ореховица, 2 бр. в с. Подем и 1 бр. в с. Славовица. Предприятията работят основно в сферата на храните, като преобладават тези за производство на захарни изделия, преработка на зърнени култури и други.

Някои от по-големите фирми, развиващи дейност в сектора са:

- ✓ „Си Ко“ ООД - производство и търговия с белен слънчоглед и слънчогледов чипс;
Фирмата е сертифицирана за износ на 47 720 кг. биологичен слънчоглед.
- ✓ „Българска захар“ ЕАД – производство на захарни изделия;
- ✓ „Евамел“ ЕООД с. Ореховица – производство на висококачествено брашно;
- ✓ „Биотекс“, с. Ореховица – производство на пълнозърнесто брашно от лимец, грахам, царевица, ръж и типово пшенично брашно, хлебни изделия;
- ✓ „БГ Екопроджект“, гр. Тръстеник- червен калифорнийски червей и оползотворяване на органични отпадъци и утайки за производство на органична тор.

С преработка на месни и млечни продукти се занимават и някои от животновъдните ферми.

За периода 2014-2018г., е регистриран спад в броя на предприятията, опериращи в сектора, както и намаление в стойностите на основните финансови показатели на нефинансовите предприятия.

Туризъм.

На територията на община Долна Митрополия успешно могат да бъдат развивани различни видове туризъм, чието съчетаване би довело до обособяване на комплексни туристически продукти.

Туристически атракции

През 2018г. община Долна Митрополия стартира проект „Туризмът като връзка за перспективно развитие на трансграничния регион“, финансиран по Програма INTERREG V-A Румъния-България 2014-2020 чрез Европейския фонд за регионално развитие ДБФП №99127/31.08.2018 г. Водещ бенефициент е община Долна Митрополия в сътрудничество с община Мотатей и Църковно настоятелство „Сейнт Николас“, община Мотатей. С реализацията на проекта ще се извърши опазване и частично възстановяване на каменни стени, социализация на обществените зони и видеонаблюдение, изграждане на информационен и посетителски център с прилежаща инфраструктура, паркинг, общо пространство и създаване от паркова зона при римската пътна станция Ад Путеа.

Туристическа инфраструктура

Към момента няма изградени туристически маршрути и еко пътеки в общината, което затруднява достъпа до туристическите обекти. Необходимо е да се предвидят дейности за подобряване достъпа до туристическите обекти в т.ч. изграждане на туристически маршрути, еко пътеки и велоалеи.

През програмен период 2021-2027г. съгласно Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион, е заложен като приоритетен проект „Туристически маршрут „Виа Траяна Балканика“, община Ловеч, община Троян/Троянския проход и продължаващ през общините Сопот, Карлово и Хисаря, община Плевен , община Долна Митрополия“.

Информационно обслужване на туристите

Дейностите в тази насока през новия програмен период трябва да са насочени към подобряване информационното обслужване на туристите чрез изграждане на туристически информационен център в общината и посетителски центрове към атрактивни за туристите обекти.

Места за настаняване

Основно местата за настаняване на туристи се намират в село Байкал, което го определя като основна туристическа дестинация и курортно селище в общината. В с. Горна Митрополия функционира спа хотел „ХЕЛГА“. На територията на общината се предлагат и стаи за гости.

Легловата база на този етап задоволява нуждите на посетителите на общината. Необходимо е да се предприемат действия за разширяване на мрежата от места за настаняване на туристи.

2.4. Култура и културно-историческо наследство.

На територията на община Долна Митрополия функционират 16 народни читалища – по едно във всяко населено място. Информацията за читалищните институции в общината е представена в Таблица 3.

Таблица 3. Читалища в община Долна Митрополия към 2021г.

Читалища в община Долна Митрополия	
1.	НЧ Пробуда – 1925 г., с. Байкал
2.	НЧ Пробуда – 1927 г., с. Биволаре
3.	НЧ В. Левски – 1911 г., с. Божурица
4.	НЧ Христо Ботев – 1924 г., с. Брегаре
5.	НЧ Г. Раковски, с. Гостиля
6.	НЧ Искра – 1923 г., с. Горна Митрополия
7.	НЧ Просвета – 1927 г., гр. Долна Митрополия
8.	НЧ Наука – 1905 г., с. Комарево
9.	НЧ Саморазвитие – 1887 г., с. Крушовене
10.	НЧ Отец Паисий, с. Ореховица
11.	НЧ Зора – 1990 г., с. Победа
12.	НЧ Пробуда – 1907 г., с. Подем
13.	НЧ Х.Георгиев-1915 г., с. Рибен
14.	НЧ Д. Благоев – 1926 г., с. Славовица
15.	НЧ В. Левски – 1898 г., с. Ставерци
16.	НЧ Неофит Рилски 1872 г., гр. Тръстеник

Източник: Община Долна Митрополия

От 2008г. част от читалищата в община Долна Митрополия са включени в програма „Глоб@лни библиотеки - България“, която цели да улесни достъпа до информация, знания, комуникации, електронно съдържание и услуги за общността чрез мрежата на обществените библиотеки.

От 2012г. читалищата на територията на община Долна Митрополия са членове на Сдружение „Плевенски обществен фонд „Читалища“, което активно работи за развитие на читалищната мрежа в малките населени места, за въвеждане на съвременни практики и модели за работа, които да превърнат читалищата в модерни културно-просветни центрове.

В читалищата са сформирани самодейни колективи – танцови, певчески, театрални, организират се празненства, конкурси, събирания, като през последните години се наблюдава сериозно увеличение на броя на самодейните състави, което говори за засилен интерес към различните форми на културни дейности. В културния календар на община Долна Митрополия са включени и се отбелязват множество национални празници, изпълняват се разнообразни ритуали и обичаи, характерни за общината.

В общината е проследено културното пространство по оста Ловеч – Плевен – Гиген /Виа Траяна/ представено от културни ценности от един или два исторически периода с идентични стилови и смислови белези съчетани с природни и етнографски дадености.

Културните направления и идентичността на общината изразяват устойчивостта във времето на селищните взаимовръзки и трайно обособените урбанистични оси. Културните направления свързват важни елементи на културното наследство и традициите, които отразяват събития или периоди от българската и европейската история. Те показват процесите на динамиката в пространственото развитие на селищната мрежа. Свидетелство за това са недвижимите културни ценности от Античността и Средновековието.

Историческото развитие на Долна Митрополия се свързва още с Първата българска държава, когато на тази територия има сведения за селище, което е просъществувало до XI век. С днешното си име, градът за първи път е споменат в официален документ през 1496 г.

Доброто стратегическо положение и добри транспортни връзки, благоприятните природогеографски условия са допринесли там да се активизира стопанска дейност и през 30-те години на XIX век да се оформи като едно от най-големите селища. Съществена роля за развитието на населеното място по това време има основаната производителна кооперация „Българска захар“ и пуснатата в действие към нея фабрика. Тези предпоставки са причината Долна Митрополия да бъде от проспериращите селища в Плевенския край, докато през 1977г. е обявена за град. Всяко едно събитие и дейност от богатата история на територията са оставили своя белег върху културата и традициите на местното население.

Културното наследство на община Долна Митрополия е представено от археологически, исторически, архитектурно-строителни и художествени обекти, както и от природните ценности, народните традиции и културните обичаи в общината.

Таблица 4. Недвижими културни ценности в териториалния обхват на община Долна Митрополия

Но.	Населено място	ОБЕКТ	Вид	Категория
1.	с. Байкал	Църква "Св. Георги", 1874 г.	Художествен	Местно
2.	с. Байкал	Старо селище, м. "Дълбок дол", 2 км Западно	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	
3.	с. Байкал	Старо селище - Захмед, 5 км югоизточно	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
4.	с. Байкал	Лобно място на 5.септемврийци, 500 м., западно на брега на река Дунав	Исторически	Национално
5.	с. Божурица	Църква от 1875 г.	Паметник на културата	

6.	с. Божурица	Голям камък с форма на кръст, м. "Манастира"	Археологически	
7.	С. Брегаре	Храм „Св. Архангел Михаил“, с. Брегаре, построен между 1912 и 1915г.	Архитектурно-художествен Художествен	
8.	с. Брегаре	Лобно място на Цветан Гевезов и В. Ботев	Исторически	Местно
9.	гр. Долна Митрополия	Паметник – Братска могила, южно от селото	Исторически	Местно
10.	гр. Долна Митрополия	Старо селище, м. "Барата"	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
11.	с. Горна Митрополия	Църква "Св. Троица", 1869 г.	Паметник на културата Архитектурно - художествен Художествен	Паметник на културата
12.	с. Гостиля	Католическа църква	Архитектурно-строителен	
13.	с. Гостиля	Къща на Гюро Топчиев	Архитектурно-строителен	
14.	с. Комарево	Църква "Св. Троица"	Архитектурно - строителен Художествен	
15.	с. Крушовене	Църква "Св. Димитър"	Художествен	
16.	с. Ореховица	Църква "Св. Симеон Стълпник", официално открита и осветена през 1896 г. от врачанския митрополит Константин.	Художествен	Паметник на културата
17.	с. Ореховица	Могили, край селото	Археологически	Национално

18.	с. Ореховица	Римски водопровод, до селото	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
19.	с. Победа	Конюшня на АПК "Г. Димитров", бивш конезавод "Княгиня"	Архитектурно-строителен	
20.	с. Подем	Античен некропол, в селото	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
21.	с. Подем	Могила, м. "Тумбата"	Археологически	Национално
22.	с. Рибен	Църква "Св. Никола/й/"	Художествен Архитектурно-художествен Художествен	
23.	с. Рибен	Батареи, м. "Сборите", 500 м северно	Исторически	Местно
24.	с. Рибен	Градището при с. Рибен	Народна старина	
25.	с. Рибен	Римска крайпътна станция, м. "Градището", до селото	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Национално
26.	с. Рибен	Праисторическо селище, шосето за Плевен, 4 км южно	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
27.	с. Рибен	Праисторическо селище, "Височковата воденица", 2 км северозападно	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Местно
28.	с. Славовица	Църква "Св. Параскева"	Художествен	
29.	с. Ставерци	Църква "Св. Параскева" от 1868 г.	Художествен	Паметник на културата
30.	с. Ставерци	Римска крепост, м. "Калето", 3 км югозападно	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	

31.	гр. Тръстеник	Църква "Успение Богородично", построена в периода от 1880 до 1886 година и осветена на 15 август 1886 г.	Художествен Архитектурно-художествен Художествен	
32.	гр. Тръстеник	Четири могили, източно от града	Археологически	

Източник: Национален институт за недвижимо културно наследство; Община Долна Митрополия

Културното наследство в общината е концентрирано в селата Рибен, Подем, Ореховица и Байкал като именно в тях се намират недвижимите културни ценности с категория „национално значение“. Те свидетелстват за историята, бита и културното развитие на местното население.

2.5. Транспортна и техническа инфраструктура.

2.5.1. Пътна инфраструктура и мостови съоръжения.

Републиканската пътна мрежа на територията на община Долна Митрополия е представена от второкласни и третокласни пътища, както следва:

- ✓ II-11: Враца – Крушовене – Гиген – Брест – Гулянци от км 154+100 до км 171+100, с дължина 16.900 км;
- ✓ III-118: Гулянци – Подем – Долна Митрополия – (о.п. Плевен – Луковит) от км 14+001 до км 26+807, с дължина 12.806 км;
- ✓ III-137: Кнежа – Гостиля – Ставерци – Крушовене (Оряхово – Гиген) от км 11+857 до км 33+379, с дължина 21.522 км;
- ✓ III-3004: Опанец – Долна Митрополия – Тръстеник – Ореховица от км 5+471 до км 30+013, с дължина 24,542 км., който има нужда от рехабилитация.

Общинската пътна мрежа на община Долна Митрополия възлиза на 109 км. Общинските пътища и техните характеристики са представени в Таблица 5.

Таблица 5. Общински пътища на община Долна Митрополия

Категория	Път №	Наименование	Състояние
Първа	PVN1005	Гиген-Искър-Сливовица-(III-3004)	Задоволително; отделни зони с мрежовидни пукнатини; общо напукана повърхност, коловози с дълбочина до 10мм, слабо изразени деформации
Първа	PVN1040	(II-11)-Байкал-пристанище Байкал	Добро; забелязват се отделни пукнатини и единични повреди;
Първа	PVN1041	(III-118)-Подем-Рибен-ДЗС	от км. 0+000 до км. 3+300 – Отлично, няма видими повреди; От км. 3+300 до км 4+670 е Задоволително; наличие на участъци със стеснени пътни платна, в нарушение с техническите параметри за съответния клас път.

Първа	PVN1042	(PVN1041)-Рибен-Божурица-Опанец	Незадоволително; значителна част от покритието е повредена; наличие на деформации от 10 до 15мм;
Първа	PVN1045	(III-118)-Долна Митрополия. - Г. Митрополия	Отлично; няма видими повреди
Първа	PVN1047	(III-118) - Г. Митрополия-Староселци	Задоволително; отделни зони с мрежовидни пукнатини; общо напукана повърхност, коловози с дълбочина до 10мм, слабо изразени деформации от км.0,000 до км 7+310 От км. 7+310 до км 16+400 е много добро.
Втора	PVN2043	(III-118)-Победа-Тръстеник	Отлично; няма видими повреди
Втора	PVN2046	(III-118)-Биволаре-(PVN1042)	Отлично; няма видими повреди
Трета	PVN3044	(III-118)-Божурица	Отлично; няма видими повреди
Трета	PVN3048	(III-3004)-яз. Вълчовец	Лошо; наличие на участъци със стеснени пътни платна, в нарушение с техническите параметри за съответния клас път.
Трета	PVN3049	(PVN1045)-депо ТБО	Незадоволително; значителна част от покритието е повредена; наличие на деформации от 10 до 15мм;

Източник: Решение №236 от 13.04.2007г. на Министерски съвет

2.5.2.. Водно – транспортна инфраструктура.

За развитието на община Долна Митрополия важна роля играе границата с река Дунав, с която тя е свързана чрез път общински път PVN1040 /II-11, Крушовене-Гиген/Байкал - пристанище с. Байкал, непосредствена близост до Второкласен път II-11.

Непосредствено при с. Байкал преминава коридорът „Рейн-Дунав“, чийто гръбнак са реките Майн и Дунав, свързва централните региони около Страсбург и Франкфурт с Виена, Братислава, Будапеща и накрая Черно море, като преминава през Южна Германия, което отключва значителен потенциал за развитието на територията.

Дължината на река Дунав на територията на общината е около 11 110 м, от тях около 9 850 м са на територията на землището на с. Байкал и около 1 250 м - на територията на землището на с. Крушовене.

Към момента в западния край на с. Байкал има съществуващ Пристан, с общо предназначение, на който е инсталирана водомерна рейка за извършване на постоянни наблюдения на нивото на реката, като резултатите намират място в общата статистика за водните стоежи на реката.

Община Долна Митрополия има разработен проект в идейна фаза за „Изграждане на Пристанище за обществен транспорт с регионално значение на река Дунав за извършване на пътнически превози, захранване на кораби с горива, храна, питейна вода, зимуване и други по смисъла на чл.116 от ЗМПВВППРБ в с. Байкал, община Долна Митрополия“. С реализацията на проекта ще се създадат отлични предпоставки за развиване на международни връзки на Общината с крайдунавските градове по течението на р. Дунав. С акт номер 6710 поземленият имот, в който е ситуирано бъдещото пристанище, е обявен за частна общинска собственост.

Налице е и транспортна осигуреност на обекта – общински път PVN1040 /II-11, Крушовене-Гиген/Байкал - пристанище с. Байкал, непосредствена близост до второкласен път II-11.

2.5.3. Железопътен транспорт.

През територията на община Долна Митрополия преминава железопътен транспорт. Дължината на жп линии на територията на общината е 23 км. Жп гара има в гр. Долна Митрополия, а жп спирки в населените места: с. Биволаре, с. Победа, с. Божурица, с. Подем, с. Рибен и с. Комарево. Извършва се и товаро-разтоварна дейност.

2.5.4. Въздушен транспорт.

Изграждането на летищната инфраструктура и казармения фонд на летище Долна Митрополия започва през 1939 год. Непосредствено след завършване на основните строителни работи през 1942 г. се поставя началото на летателната дейност на новото летище.

През 2020г. Летище-Долна Митрополия е сертифицирано като гражданско и е включено в световната карта на летищата.

2.5.5. ВиК инфраструктура.

През 2017г. стартира проект BG16M1OP002-1.006-0004 „Интегриран воден цикъл Плевен – Долна Митрополия”, който се осъществява по АДБФП № Д-34-5/18.01.2017 г. с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.”, съфинансирана от Европейския съюз по Кохезионния фонд. Мащабният проект е на стойност 117 150 300,52 лв. с ДДС, от които 4 941 408, 63 лв. са съфинансирани от община Долна Митрополия. Това е първият и единствен партньорски проект между две общини в страната.

Изпълнението на дейностите по проекта приключва през 2020г. и вкл.:

- ✓ Реконструкция, рехабилитация и модернизация на обща ПСОВ – Плевен за група населени места от общините Плевен и Долна Митрополия" с капацитет -130780 е.ж.–включване на отпадъчните води, образувани от агломерациите, попадащи в обсега на Инвестиционното предложение, да бъдат събирани и предадени за третиране в ПСОВ;
- ✓ Изграждане на ВиК мрежи на Ясен, Буковлък, Долна Митрополия и Тръстеник - рехабилитация на главни и второстепенни водопроводни клонове и сградни отклонения към мрежите; изграждане на битова канализация с главни клонове и второстепенни клонове и сградни отклонения; изграждане на нова дъждовна канализация; изграждане на нова Канализационна помпена станция (КПС) гр. Тръстеник и с. Ясен и канализационен колектор.

В резултат на изпълнението на обект „Реконструкция, рехабилитация и модернизация на обща ПСОВ – Плевен за група населени места от общините Плевен и Долна Митрополия" с капацитет -130780 е. ж. – включване на отпадъчните води, образувани от агломерациите, попадащи в обсега на Инвестиционното предложение, да бъдат събирани и предадени за третиране в ПСОВ е изградена ПСОВ, с. Божурица, община Долна Митрополия.

В резултат на изпълнението за обект „Канализационна и водопроводна мрежа на град Тръстеник, помпена станция и довеждащ колектор до ПСОВ - етап IА“ са постигнати следните резултати:

С изпълнението на обекта в гр. Тръстеник е изградена 32 094.37 м да променя водопроводна мрежа, а второстепенната канализационна мрежа и главните колектори за битови води са с дължина 32 215.77 м. Общата дължина на дъждовния колектор е 1 094 м. Към обекта е изградена и Канализационна помпена станция.

В резултат на изпълнението за обект „Изграждане на водопроводна и канализационна мрежи на гр. Долна Митрополия и довеждащ колектор" са постигнати следните резултати:

С изпълнението на обекта в гр. Долна Митрополия е изградена 23 932 м водопроводна мрежа, а второстепенната канализационна мрежа и главните колектори за битови води са с дължина 22 849 м. Общата дължина на дъждовния колектор е 1 253 м.

2.5.5.1. Водоснабдителна мрежа.

Всички населени места в общината са водоснабдени. Община Долна Митрополия използва услугите на дружество „В и К“ ЕООД – гр. Плевен за водоснабдяването на населението и промишлеността. Данните за дължината на водопроводната мрежа по населени места е представена в Таблица 6.

Таблица 6. Дължина на водопроводната мрежа по населени места в община Долна Митрополия

Населено място	Външен водопровод (м)	Вътрешен водопровод (м)	Общо водопровод (м)
с. Байкал	1 018.00	12 445.00	13 463.00
с. Биволаре	846.00	5 481.00	6 327.00
с. Божурица	6 944.50	14 958.90	21 903.40
с. Брегаре	4 730.00	15 766.00	20 496.00
с. Горна Митрополия	9 330.00	22 570.00	31 900.00
с. Гостиля	5 957.00	7 586.00	13 543.00
гр. Долна Митрополия	7 061.00	20 239.00	27 300.00
с. Комарево	9 679.00	25 302.00	34 981.00
с. Крушовене	18 919.00	26 536.00	45 455.00
с. Ореховица	5 491.00	25 682.00	31 173.00
с. Победа	5 590.00	4 448.00	10 038.00
с. Подем	6 024.00	19 669.00	25 693.00
с. Рибен	5 073.00	10 545.00	15 618.00
с. Славовица	5 678.00	9 351.00	15 029.00
с. Ставерци	11 829.80	30 510.00	42 339.80
гр. Тръстеник	10 188.00	41 801.00	51 989.00
Общо	114 358.30	292 889.90	407 248.20

Източник: Община Долна Митрополия

Община Долна Митрополия се водоснабдява преди всичко посредством тръбни кладенци и дренажи в терасата на р. Вит. В село Славовица, с. Горна Митрополия и други през летните месеци при засушаване се налага режим на питейната вода.

Необходима е подмяна на инфраструктурата в с. Ставерци, с. Славовица, с. Брегаре, с. Горна Митрополия и с. Байкал. Водопреносната мрежа на населените места е стара и амортизирана, което води до повишена аварийност и скрити течове вследствие на физическа амортизация и връзките на етернитовите тръби. Особено лошо е експлоатационното състояние на изпълнените от поцинковани тръби разпределителни водопроводи.

Таблица 7. Източници на питейно-битово водоснабдяване в община Долна Митрополия.

Име на водовземно съоръжение	Титуляр на разрешителното	Име на водно тяло	Населено място
ТК 1 - ВЗ Ченгене сарай - Община Долна Митрополия - Ореховица	Община Долна Митрополия	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	Ореховица
ТК 2 – ВЗ Ченгене сарай" – Община Долна Митрополия - Ореховица	Община Долна Митрополия	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	Ореховица
ТК 7 – ВЗ Ченгене сарай" – Община Долна Митрополия - Ореховица	Община Долна Митрополия	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	Ореховица
ШК1 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК2 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК3 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК4 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК5 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК6 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК7 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре - резервен	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК8 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК9 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК10 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК11 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК12 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре - резервен	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК13 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК14 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК15 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК16 - ВГ Биволаре – ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре

Име на водовземно съоръжение	Титуляр на разрешителното	Име на водно тяло	Населено място
ШК17 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК18 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК19 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре - резервен	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК20 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК21 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре - резервен	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК22 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК23 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК24 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК25 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК26 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК27 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК28 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ШК29 - ВГ Биволаре - ВиК Плевен - Биволаре	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера - р. Вит	Биволаре
ТК С-1хг-Община Долна Митрополия - Тръстеник	Община Долна Митрополия	Карстови води в Ломско-Плевенския басейн	Тръстеник
КИ Езерото - ВиК Плевен - Рибен	ВиК ЕООД-Плевен	Карстови води в Ломско-Плевенския басейн	Рибен
Др Щърбашки геран 1 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-западен) ДЛ1	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 1 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-западен) ДЛ2	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 1 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-западен) СШ1	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 1 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-западен) СШ2	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 2 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-източен) ШК3	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 2 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-източен) РШ1	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник

Име на водовземно съоръжение	Титуляр на разрешителното	Име на водно тяло	Населено място
Др Щърбашки геран 2 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-източен) РШ2	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 2 - ВиК Плевен - Тръстеник (най-източен) РШ3	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 3 - ВиК Плевен - Тръстеник (среден) ШК2	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 3 - ВиК Плевен - Тръстеник (среден) РШ1	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 3 - ВиК Плевен - Тръстеник (среден) РШ2	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 3 - ВиК Плевен - Тръстеник (среден) РШ3	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Щърбашки геран 3 - ВиК Плевен - Тръстеник (среден) ШК1	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Тръстеник
Др Царевец - ВиК Плевен - Ореховица РШ1	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Ореховица
Др Царевец - ВиК Плевен - Ореховица РШ2	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Ореховица
Др Царевец - ВиК Плевен - Ореховица РШ3	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Ореховица
Др Царевец - ВиК Плевен - Ореховица РШ4	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Ореховица
Др Царевец - ВиК Плевен - Ореховица РШ5	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Ореховица
Др Царевец - ВиК Плевен - Ореховица СШ	ВиК ЕООД-Плевен	Порови води в Кватернера между реките Искър и Вит	Ореховица

Източник: БДДР

2.5.5.2. Канализация и пречистване на отпадни води.

Канализация

Канализационната мрежа на територията на община Долна Митрополия вкл. 32 км канализация за гр. Тръстеник, за гр. Долна Митрополия – 23 км канализация.

ВВВУ „Г. Бенковски“ – гр. Долна Митрополия зауства отпадъчните си води, чрез канализационна мрежа в колектора на гр. Плевен, който ги отвежда в пречиствателната станция на с. Божурица.

Пречистване на отпадни води

На територията на община Долна Митрополия функционира Пречиствателна станция в с. Божурица. ПСОВ е изградена в имот № 000431, с площ 358.463 дка, м. „Ливадите“, по картата на възстановената собственост на село Божурица. ПСОВ обслужва населени места от общините Плевен и Долна Митрополия" и е с капацитет -130 780 е.ж.

2.5.6. Електроснабдяване, енергийна ефективност и ВЕИ.

2.5.6.1. Електроснабдяване.

Електроснабдяването на община Долна Митрополия се осъществява от Националната енергийна система, като електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от „ЧЕЗ Разпределение България" АД. Електрозахранването на общината се извършва от районна подстанция „Електрозахранване" АД – Плевен в гр. Тръстеник с мощност 50 MVA. Електроснабдителната мрежа се състои от електропроводи 20 KV с обща дължина 179.36км и кабелни електропроводи 20 KV с дължина 840м. Въздушните линии ниско напрежение са с дължина 265,6км. Всички населени места са електроснабдени.

2.5.6.2. Енергийна ефективност.

Подобряването на енергийната ефективност на база използването на алтернативни източници е приоритет за общината. За периода 2014-2020г. са изпълнени редица дейности в посока намаляване нивото на енергопотреблението в обектите, които са общинска собственост. Някои от обектите са:

- ✓ "Център за обществена подкрепа", гр. Долна Митрополия;
- ✓ СОУ "Евлоги Георгиев" филиал- НУ " Св. Св. Кирил и Методий", гр. Тръстеник
- ✓ ОДЗ "Здравец", гр. Долна Митрополия
- ✓ ОДЗ "Щастливо детство", гр. Тръстеник.
- ✓ Общински сгради в с. Горна Митрополия, гр. Долна Митрополия, гр. Тръстеник – ППР;
- ✓ Жилищен блок, гр. Долна Митрополия,
- ✓ ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" вс. Ставерци и други.

Като приоритетна дейност в тази насока е определена рехабилитацията и модернизацията на уличното осветление в община Долна Митрополия.

Разработена е Програма за енергийна ефективност на Община Долна Митрополия за периода 2021-2025г.

2.5.6.3. ВЕИ.

На територията на община Долна Митрополия са разположени 2 фотоволтаични централи и 1 вятърна електрическа централа.

Общата произвеждана мощност на изградените мощности за ВЕИ в община Долна Митрополия е 51.7 MWt. – най-голяма не само в Плевенска област, но и в целия Северозападен регион.

Таблица 8. Производствени инсталации за производство на електроенергия от ВЕИ в община Долна Митрополия към 2021г.

Наименование	Тип производствена инсталация	Произвеждана мощност	Населено място
ФЕЦ "Победа"	Фотоволтаична електрическа централа	50 МВт.	с. Победа
ФЕЦ "Подем"	Фотоволтаична електрическа централа	0.09 МВт.	с. Подем
ВТЕЦ "Байкал"	Вятърна електрическа централа	1.6 МВт.	с. Байкал

Източник: Община Долна Митрополия

Разработени са Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2021-2023г. и Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2021-2030г.

2.5.7. Хидромелиорации.

Хидромелиоративната мрежа е изградена на принципа на гравитационното напояване. Техническото състояние на системите е добро.

2.5.8. Газоснабдяване.

Общината попада към обособена територия Мизия, като фирма „Черноморска технологична компания“ АД предвижда газификацията на град Долна Митрополия и поетапно на други населени места. Фирмата разполага от 2009г. с лиценз за осъществяване на дейност за разпределение на природен газ за срок от 35 години. Към момента мрежата е слабо развита. Газопреносна мрежа в община Долна Митрополия е изградена до заводите „Българска захар – Долна Митрополия“ ЕООД, „Звезда“ АД и Фуражен завод.

2.5.9. Комуникационна мрежа.

Община Долна Митрополия разполага с достатъчен брой пощенски станции – 16 на брой, за снабдяването на населението с пощенски услуги. Телефонните услуги също са добре развити. Цифрово покритие на БТК с автоматичен достъп към националната и международната съобщителната мрежа е осигурено във всички населени места. Покритието на всички мобилни оператори е по цялата територия на общината. Три интернет доставчика осъществяват дейност на територията на Община Долна Митрополия.

2.5.10. Улична мрежа и благоустрояване на населените места.

Уличната мрежа на община Долна Митрополия е добре развита и покрива нуждите на населението.

Данни за благоустрояването по уличните платна и дължината на уличната мрежа по селища са дадени в Таблица 9.

Таблица 9. Улична мрежа в община Долна Митрополия към 2021 г.

N по реда	Населено място	Улична мрежа (улични платна)				Тротоари					
		Общо		От тях благоустроени		Общо		Покрити с трайни настилки		Оформени с бордюри, но без настилки	
		км	Площ хил.м ²	км	Площ хил.м ²	км	Площ хил.м ²	км	Площ хил.м ²	км	Площ хил.м ²
1	Д. Митрополия	23	143	22	131	47	140	24	46	20	46
2	Тръстеник	43	264	42	257	82	246	24	37	26	83
3	Байкал	13	79	11	70	25	73	3	3	9	34
4	Биволаре	8	50	7	39	15	45	5	8	9	22
5	Божурица	16	101	9	59	31	92	4	7	15	32
6	Брегаре	15	86	13	74	27	85	11	22	13	36
7	Г. Митрополия	24	166	23	161	47	124	10	12	18	43
8	Гостиля	9	57	6	39	18	54	4	6	5	15
9	Комарово	38	235	26	166	75	216	19	32	14	38
10	Крушовене	32	195	17	109	61	184	16	29	14	38
11	Оряховица	21	131	16	102	43	130	14	23	15	49
12	Подем	23	140	20	122	43	130	14	23	15	49
13	Победа	6	37	5	33	12	35	4	7	4	11
14	Рибен	21	129	17	110	40	121	9	17	9	28
15	Славовица	13	85	11	71	26	72	2	29	19	38
16	Ставерци	22	148	21	138	44	119	12	25	29	76
ОБЩО		328	2046	266	1681	633	1856	172	316	239	656

Източник: Община Долна Митрополия

И през новия програмен период е необходимо да продължат дейностите за рехабилитация на уличната мрежа в общината, както и за благоустрояване на публичните пространства и терени за озеленяване, спорт и отдих. Необходимо е да се предприемат дейности за благоустрояването на гробищните паркове на територията на общината.

3. Анализ на компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат.

3.1. Атмосферен въздух.

Атмосферният въздух е елемент на околната среда, който оказва пряко и косвено въздействие върху здравословното състояние на човека. Атмосферното замърсяване е проблем на модерното общество, актуален най-вече за големите градове и индустриалните райони.

Опазването на качеството на атмосферния въздух е огромен проблем, който ще доминира в политиката на ЕС и през следващите години. Въздухът няма да стане по - чист единствено чрез стриктен контрол на замърсяването. Това ще изисква задълбочени промени в политиката на ЕС, националните и местните политики като разнообразие на мерки, действия и практики в различните области.

Спектърът от глобални проблеми, изискващ внимание е широк: изчерпването на озоновия слой, киселинните дъждове, нивата на озона и другите замърсители в приземните слоеве, промените в климата.

Тези проблеми действително са много тревожни, но изглеждат отдалечени от ежедневието на хората. За много здравни експерти и гражданите по - важното е директната връзка между качеството на въздуха в населените места и човешкото здраве.

В градските територии са концентрирани голяма част от промишлените дейности, интензивен трафик, но тук са разположени и жилищата на хората. В резултат на това огромното нарастване на замърсяването на въздуха е проблем, който рефлектира върху всеки от нас. И всички ние имаме ролята да участваме в намирането на решение.

Рамковата директива 96/62/ЕС за управление на качеството на въздуха в градовете е ключов елемент от стратегията на ЕС за подобряване качеството на въздуха като цяло. Това налага стриктни изисквания относно извършвания мониторинг за вида и броя на контролираните замърсители, с оглед изготвяне на планове за действие за подобряване качеството на въздуха в средносрочен и дългосрочен аспект. От друга страна информирането на обществеността е основно изискване в Директивата.

Качеството на въздуха е последица от комбинираното действие на много и разнообразни фактори. Метеорологичните характеристики въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух.

Нивото на замърсяване на въздуха се определя както от количеството емисии от различни източници, така и от характера на разсейването им в атмосферата.

Във връзка с ограничаване на антропогенното въздействие са издавани различни нормативни актове, имащи за цел защитата здравето на човека и на околната среда от отрицателни последици. С тези закони и норми се ограничават:

- емисии – въз основа на видовете източници се определят допустимите концентрации вредни вещества в т. н. димни газове, които могат да бъдат изпускани в атмосферния въздух – Норми за допустими емисии (НДЕ);
- имисии – определят се допустимите (граничните) концентрации на вредните вещества, чието наличие в атмосферния въздух не е свързано със здравен риск за населението – Пределно допустими концентрации (ПДК). Пределно допустима концентрация (ПДК) е максималната концентрация на вредно вещество, която за определен период от време не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху човека.

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ бр.45/28.05.1996 г., посл.изм. и доп. ДВ., бр. 8115.10.2019 г.), Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на

атмосферния въздух (ДВ бр.45/1999г.), Наредба №12/2010 за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населени места (ДВ бр.88/1997г.).

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух са:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Средноденонощна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.
- Алармен праг е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждаване на населението в съответните райони.

Контролът на състоянието на качеството на атмосферния въздух (КАВ), съответно нивото на концентрация на вредните вещества в приземния слой на атмосферата по реда на Закона за въздуха и свързаните с него подзаконовни нормативни актове се осъществява от РИОСВ – Плевен. Община Долна Митрополия не е определена, като „гореща екологична точка“ и не попада в район, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определени пределно допустими отклонения от тях съгласно изискванията на Наредба №7 (обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г.)

Състоянието на въздуха на територията на община Долна Митрополия е добро – промишлените предприятия и строителните дейности извършват своята дейност при спазване на всички изисквания за опазване на околната среда, замърсяването от транспорта е незначително, което води до запазване на качеството на въздуха. Една от възможните дейности за превенция и елиминиране на потенциални източници на прахови емисии е увеличаване дела на зелените площи в населените места на общината.

3.2. Води.

В основата на управление на водите в България е залегал Басейновият принцип, съгласно изискванията на Рамковата директива за водите. Управлението се извършва от МОСВ, а тяхно подразделение и компетентен орган са басейновите дирекции. Известни функции имат и Регионалните инспекции по околната среда и водите (предимно контрол върху емисиите на отпадъчни води).

Основният документ, който дава насоки за реалното прилагане на Закона за водите е Плана за управлението на речните басейни (ПУРБ). Настоящият ПУРБ е утвърден с Решение №1106/29.12.2016 г на Министерски

съвет на Р България. Най-малката единица за управление на водите е водното тяло.

Рамковата Директива за водите въвежда нов подход в управлението на водите, като въвежда екологични норми и цели за качеството, обезпечаващи структурата и функционирането на водните екосистеми.

Основните принципи при опазване на водите са:

- Недопускане зауставането на непречистени отпадъчни води във водни обекти – изкуствени и естествени водоприемници, което се постига чрез:
 - чрез интегрирано управление на водите в съчетание с останалите компоненти на околната среда;
 - осъществяване на ефективен контрол при управление на отпадъчните води и прекратяване на замърсяванията;
 - недопускане на нови източници на отпадъчни води да се въвеждат в експлоатация и заустават без пречиствателни съоръжения и непречистени;
 - провеждане политика на реконструкция на стари и неефективни пречиствателни съоръжения на предприятията, зауставщи отпадъчни води с качества над определените норми;
 - спазване условията в разрешителните.
- Усъвършенстване и спазване институционалната система за мониторинг и контрол, гарантиращо добро състояние на отпадъчните води и повърхностните водни обекти, което се постига чрез подобряване на контролния мониторинг на обектите с отпадъчни води и повишен капацитет на екологичния статус;
- Реализиране задълженията на Плановете за управление на речните басейни – ПУРБ, като основен планов документ за интегрирано управление на водите, което се постига чрез:
- Участие на РИОСВ-Плевен, при разработване, съгласуване и утвърждаване на Плановете за управление риска от наводнение – намаляване щетите от замърсяване с отпадъчни води при наводнения и високи води;
- Изпълнение на мерките с отговорност на РИОСВ Плевен;
- Подпомагане и съдействие на дейностите и процедурите по планиране, финансиране и изграждане, чрез съгласуване и съдействие реализацията на нови и реконструкция на ГПСОВ и канализационни мрежи на населените места;
- В национален план Закона за водите (ЗВ) определя условията за опазването и използването на водите и водните обекти. Целта на ЗВ е осигуряване на единно и балансирано управление на водите в интерес на обществото, защита на здравето на населението и устойчивото развитие на страната. Във връзка с това в ЗВ са разгледани по-широко въпросите на собствеността върху водите, водните обекти и водостопанските системи и съоръжения; режимите на ползване на водите и водните обекти; опазването на водите и водните обекти; структурата и органите за управление на водите; формите за участие на частния сектор във водостопанската дейност; финансовата организация и икономическото регулиране и т.н. ЗВ изигра съществена роля за регулиране на обществените отношения в областта на водния сектор по един съвременен

начин, адекватен на настъпилите през последното десетилетие промени в общественото устройство.

3.2.1. Повърхностни води.

Категориите повърхностни води са определени съгласно Приложение II т.1.1 на РДВ2000/60/ЕС. Категориите водни тела (ВТ) съгласно РДВ са: реки, езера, преходни води, крайбрежни води, силномодифицирани и изкуствени водни тела.

Силномодифицираните водни тела са водни тела, подложени на значително изменение на физическите характеристики, вследствие на човешката дейност. В зависимост от вида на водните обекти, от които са формирани те се подразделят на „силномодифицирани реки“ (преди модифицирането водния обект е бил река) и „силномодифицирани езера“ (преди модифицирането водния обект е бил езеро).

Изкуствените водни тела са създадени в резултат на човешката дейност, тоест преди това те не са били водни обекти. По своите физически характеристики те могат да бъдат в категориите: повърхностни води „реки“ или „езера“. Язовирните водни тела са създадени в резултат на човешката дейност и са само силно модифицирани или изкуствени, което зависи от степента и характера на модификация. Същите биват:

- Силно модифицирани ВТ (СМВТ)- когато са модифицирани реки или модифицирани естествени езера;
- Изкуствени ВТ (ИВТ)- когато са изградени на места, където не е имало повърхностно ВТ или ВТ е било незначително.

Силно модифицираните язовирни ВТ се категоризират в две категории повърхностни води:

Категория „река“:

- Когато язовирът е построен на река (т.е. има друго водно тяло – „река“ преди и след язовира) и се захранва от нея.
- Когато над язовира има само малък участък река (част от речен сегмент, който не е определен като отделно водно тяло) и няма други източници на захранване с води.

Категория „езеро“:

- Когато язовирът е построен чрез модифициране (надграждане) на естествено езеро.

Изкуствените язовирни ВТ се отнасят само в категория повърхностни води „езеро“. Когато един язовир е изграден на място с подходяща конфигурация, но почти липсва собствен водосбор и подхранване и неговото захранване се извършва чрез прехвърляне на води от други водни обекти, той също се определя като изкуствено ВТ. Понякога границата между силно модифицирани и изкуствени ВТ е недостатъчно ясна.

Определянето на типовете за реките, езерата и крайбрежните води е в съответствие със система "Б", дефинирана в Приложение II на РДВ 2000/60/ЕС и премина през два етапа:

- първоначално определяне на типовете води по категории езера и реки;
- последващо прецизиране на типовете

Водните тела от категориите реки, езера, преходни води и крайбрежни води се типологизират като се използва набор от задължителни и незадължителни (допълнителни) критерии (фактори). Силномодифицираните и изкуствените водни тела се типологизират като се уподобяват на най-близките по характер и особености на екосистемата естествени водни обекти.

Водните тела категория „силномодифицирани реки“ биват 2 вида:

- Силномодифицирани речни участъци, при които след човешката намеса се запазва характерът на течение: естествени течащи води са превърнати в силномодифицирани течащи води (запазва се характерът на течение и основните особености на екосистемата). Те се типологизират като „реки“.
- Силномодифицирани речни участъци, при които след човешката намеса се променя характерът на течение: естествени течащи води са превърнати в силномодифицирани стоящи води (променят се характерът на течение и основните особености на екосистемата) – това са язовирите. Язовирите, поради това, че хидроморфологичните характеристики и особеностите на екосистемата наподобяват тези на езера (и са несъпоставими с тези на реки), са типологизирани като „езера“.

Водните тела категория „силномодифицираните езера“ са естествени езера, при които след човешка намеса има значителни промени във физическите характеристики, но се запазват основните особености на екосистемата (естествени стоящи води са превърнати в силномодифицирани стоящи води).

Територията на община Долна Митрополия се характеризира с висок воден потенциал. В хидрографско отношение територията на общината спада към басейна на р. Дунав и влажните зони по нея. Богатата хидрографска мрежа на общината включва реките Искър, Вит, Гостиля.

Р. Дунав

Река Дунав е северната граница на България с Румъния. За оценка качеството на водите на река Дунав в българския участък са разположени 5 мониторингови пункта, които се наблюдават и по националните програми за контролен и оперативен мониторинг и по транснационалната мониторингова мрежа за р. Дунав /програмата TNMN/, съгласно Международен комитет по опазване на река Дунав /МКОРД/.

На територията на община Долна Митрополия, по данни на Басейнова дирекция „Дунавски район“ , План за управление на речните басейни в Дунавски район (2016-2021г.)и РИОСВ-Плевен, мониторингов пункт за оценка качеството на водите на р. Дунав в област Плевен е изграден при с. Байкал. Той

е част от международната транснационална мониторингова мрежа за река Дунав /TNMN/. Честотата на пробовземане е 12 пъти годишно.

Резултатите от проведените анализи за периода 2014-2019г. показват подобряване на качеството на реката в този наблюдаван участък по отношение на основните физикохимични елементи за качество. Измерените стойности отговарят на изискванията за отлично/добро състояние.

- р. Вит и р. Искър

По данни на Басейнова дирекция „Дунавски район“, План за управление на речните басейни в Дунавски район (2016-2021г.) и РИОСВ-Плевен, в обхвата на територията на община Долна Митрополия попадат следните повърхностни водни тела в рамките на р. Искър:

Таблица 10. Повърхностни водни тела категория реки – силномодифицирани и приравнени към категория реки

Повърхностни водни тела категория реки – силномодифицирани и приравнени към категория реки					
Номер	Код на водното тяло	Име на реката	Код на типа	Описание	Дължина, км
1.	BG1IS100R027	Искър	BGTR7	р. Искър - от с. Крушовене до устие	13,452
2.	BG1VT100R009	Вит	BGTR7	р. Вит от вливане на р. Тученица до устие	33,930
3.	BG1IS100R025	Поречие на Искър	BGTR8	р. Гостиля до вливане в р. Искър	37,766

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“, План за управление на речните басейни в Дунавски район (2016-2021г.)

По данни от РИОСВ-Плевен, първото тяло на устие на река Искър преди река Дунав е BG1IS100R1027. Всички останали са новообразувани и са с нови граници. Те произхождат от голямото водно тяло BG1IS135R026, описано в ПУРБ 2010-2016г. За определяне на екологичното и химично състояние, елементите за качество се наблюдават в един или повече мониторингови пункта, като един от тях е разположен в община Долна Митрополия – мониторингов пункт за водно тяло BG1IS100R1027 на р. Искър при с. Ореховица.

Според Анализ за състоянието на повърхностните водни тела, разположени на територията на Дунавския район за басейново управление за периода 2017-2018 г. е установено, че водите на реката отговарят на изискванията за умерено състояние. Установени са концентрации на алуминий, показател от групата на специфични замърсители, превишаващи СКОС за добро състояние. При анализа на приоритетни вещества не се отчитат концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние и тялото е оценено в добро химичното състояние. В периода 2017-2018г. са анализирани БЕК макрозообентос и фитобентос, според които състоянието е умерено.

По данни от РИОСВ-Плевен, качеството на водите на река Вит и нейните притоци се наблюдава в 21 пункта за мониторинг, разположени в 13 водни тела. Два от пунктовете са разположени във водно тяло, определено в Зона за защита на водите (33В), предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ). В границите на община Долна Митрополия, на устието на р. Вит е разположен пункт за мониторинг - р. Вит след гр. Долна Митрополия, при с. Биволаре, който дава информация за водно тяло BG1VT100R009 - р. Вит, от вливане на р. Тученица, при с. Опанец до устие.

Според Анализ за състоянието на повърхностните водни тела, разположени на територията на Дунавския район за басейново управление за периода 2017-2018г., измерените концентрации по кислороден режим, електропроводимост, фосфатни съединения, някои съединения на азота и БПК5 са близки до отлично и добро състояние. Превишени концентрации, отговарящи на умерено състояние, са измерени по показателите – азот нитритен, азот нитратен и общ азот. Няма измерени високи концентрации над изискванията за СКОС на анализирания специфични замърсители. Няма измерени концентрации над изискванията за добро състояние на СКОС за приоритетните вещества. Общият извод от Анализа е „химичното състояние на водното тяло е достигащо добро“. Оценката от БЕК макрозообентос, макрофити и фитобентос (2017г. и 2018г.) за пунктовете във водно тяло BG1VT100R009 е умерено състояние. Няма измерени високи концентрации над изискванията за СКОС по анализирания специфични замърсители. Анализът на приоритетни вещества в периода 2017-2018 г. показва добро химично състояние.

Според Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р България, ИАОС - за Басейнова дирекция „Дунавски район“ през 2018г. са обследвани 49 пункта за контролен и 120 пункта за оперативен мониторинг. Направената оценка на индикативните основни физико-химични показатели, поддържащи биологичните елементи за качество, показва, че голяма част от обследваните пунктове попадат в категорията отлично-добро състояние

3.2.2. Подземни води.

По данни на Басейнова дирекция „Дунавски район“, План за управление на речните басейни в Дунавски район (2016-2021г.) и РИОСВ-Плевен, на територията на община Долна Митрополия попадат следните подземни води:

- ✓ Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL018 и име „Порови води в Кватернера- р. Вит“ – химичното състояние на тялото се наблюдава с два мониторингови пункта / МР 092, МР 093 /.

Пункт МР 092 е ситуиран при гр. Долна Митрополия ШК12 ПС "Долна Митрополия. Според доклад за „Състояние на подземните води на територията на Дунавски район за басейново управление“ за 2018г. общата оценка на качествено състояние на водата в пункта е „добро химично състояние“.

- ✓ Подземно водно тяло с код BG1G0000K2M047 и име „Карстови води в Ломско-Плевенския басейн“ – химичното състояние на тялото се

наблюдава с шест мониторингови пункта / МР 274, МР 276, МР 281, МР 414, МР 415 /.

Пункт МР 276е ситуиран при с. Рибен, КИ "Езерото", община Долна Митрополия. Според Доклад „Състояние на подземните води на територията на Дунавски район за басейново управление" за 2018г.химичното състояние на водата в пункта по СК на подземни води е добро.

3.2.3. Пречистване на отпадни води.

На територията на община Долна Митрополия функционира Пречиствателна станция в с. Божурица. ПСОВ е изградена в имот № 000431, с площ 358.463 дка, м. „Ливадите", по картата на възстановената собственост на село Божурица. ПСОВ обслужва населени места от общините Плевен и Долна Митрополия" и е с капацитет -130 780 е.ж.

3.3. Чувствителни зони и санитарно охранителни зони.

3.3.1. Чувствителни зони.

Община Долна Митрополия попада в уязвими зони, съгласно Заповед № РД 146/26.02.2015 г. на министъра на околната среда и водите за определяне на нитратно уязвимите зони.

Всички земеделски стопани, чиито стопанства са разположени на територията на нитратно уязвими зони, задължително прилагат „Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони за периода 01.01.2016 – 31.12.2019 г.", одобрена със Заповед РД 09-264/05.05.2016 г. на министъра на земеделието и храните и Заповед № РД-296/31.05.2016 г. на министъра на околната среда и водите. Правилата за добра земеделска практика се прилагат задължително от всички.

Община Долна Митрополия попада в чувствителни зони, съгласно Заповед № РД-970/28.07.2003г. на министъра на околната среда и водите. Чувствителните зони в повърхностните водни обекти в териториалния обхват на БДДР: с начало „р. Дунав, от границата при с. Ново село" и край „р. Дунав, до границата при гр. Силистра", както и „Всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на РБългария". Съгласно заповедта водоприемниците в поречието Дунав, Искър и Вит са определени като чувствителни зони.

3.3.2. Санитарно охранителни зони.

Със заповед № СОЗ – 287 от 31.08.2011г. е определена санитарно-охранителна зона – публична държавна собственост около водоизточник за добив на подземни води от подземно водно тяло BG1G0000QAL018 „Порови води в Кватернера – р. Вит" – шахтов кладенец „ШК 1 – БГ Биволаре – ВиК Плевен – Биволаре" за водоснабдяване на гр. Плевен и с. Опанец, гр. Долна Митрополия, с. Победа и с. Биволаре. Съгласно същата заповед е обособен пояс I-ви, който представлява кръг с радиус 17.5 м и площ 955 м2. В I-ви пояс са забранени всички дейности, с изключение на дейностите, свързани с добива на подземна вода, поддръжка на водовземните съоръжения и експлоатацията на охранителната зона, както и достъпа на лица, с изключение на лицата, свързани с експлоатацията на водовземното съоръжение и представители на контролните органи.

3.4. Почви.

Общото състояние на почвите в общината може да се определи като добро.

3.4.1. Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди.

На територията на РИОСВ – Плевен (Плевенска и Ловешка област) броят на пунктовете по почвен мониторинг I-во ниво - широкомащабен мониторинг е 33. Според Доклад за състоянието на околната среда от РИОСВ-Плевен през 2019г., Регионална лаборатория (РЛ) - Плевен е извършила пробонабиране от 8 пункта със следните номера: №113 – Лепица, №128 – Луковит, №131 – Ставерци, №158 – Шипково, №161 – Ласкар, **№163 – Рибен**, №176 – Сливек, №194 – Каменец. Следят се следните показатели: активна реакция на почвата (pH), биогенни елемент - общ азот по Келдал, общ фосфор, органично вещество – общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност и 9 броя тежки метали и металоиди – мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен и живак. Няма регистрирани замърсявания на почвите с тежки метали и металоиди на територията на община Долна Митрополия.

3.4.2. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост.

Не са налични данни за нарушаване на земите и почвите от добивна промишленост на територията на община Долна Митрополия.

3.4.3. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/.

По данни на РИОСВ-Плевен, през 2019г. не е постъпвала информация за замърсяване на почви са за органохлорни пестициди. Към 01.01.2019г. на територията, контролирана от РИОСВ-Плевен има 64 склада (5 от тях централизирани) и 54 броя Б-Б куба, в които се съхраняват негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита (негодни ПРЗ).

3.4.5. Ерозия на почвите.

Ерозията на почвата е процес на разрушаване, пренасяне и отлагане на почвени частици чрез вятър, дъждовни и поливни води при протичане на естествени и/или антропогенни процеси. Загубата на почвен материал оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както в мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии. Ерозираните земи са със скъсен почвен профил, изсветлена повърхност, често набраздена от линейни ерозионни форми и води до силно намаляване на плодородието на почвата. Поради това тя е един от най-сериозните глобални фактори за деградация и опустиняване на почвите. По данни на РИОСВ-Плевен, на територията на Плевенска област няма сериозни проблеми по отношение на почвената ерозия.

3.4.6. Засоляване и вкисляване на почвите.

През 2016г. в ИАОС е извършено оптимизиране на мониторинговата мрежа за почвен мониторинг - II ниво (Под-системи контрол и опазване на почвите от засоляване и от вкисляване). Не са налични данни за засоляване и вкисляване на почвите на територията на община Долна Митрополия.

3.4.7. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци).

По отношение на селскостопанските отпадъци в Закона за почвите е посочено, че кметовете на общините контролират изгарянето или друга форма на неконтролирано обезвреждане, изоставяне и нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвена повърхност, включително на селскостопански отпадъци, извън обхвата на Закона за управление на отпадъците. Съгласно т.16 от ДР на Закона за почвите "Селскостопански отпадъци извън обхвата на Закона за управление на отпадъците" са животински фекалии(твърд и течен торов отпад), трупове на животни и други неопасни вещества, използвани или получени от дейности в селското стопанство.

РИОСВ – Плевен упражнява контрол по опазването на почвата от вредни изменения вследствие замърсяване с пресен торов отпад във връзка с поставени условия в издадени решения за преценяване на необходимостта от ОВОС или в решения по ОВОС.

На територията на община Долна Митрополия не са регистрирани нерегламентирани изхвърляния на отпадъци върху почвената повърхност.

3.5. Рискове от природни бедствия.

3.5.1. Риск от наводнения.

Съгласно План за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2016-2021г., приет с РЕШЕНИЕ № 1104 / 29.12.2016 год. на Министерски съвет, община Долна Митрополия попада в списъка на районите със значителен потенциален риск от наводнения, както следва:

Таблица 11. Райони със значителен потенциален риск от наводнения в община Долна Митрополия

Име на РЗПРН	Дължина в км.	Поречие	Населено място	Община	Степен на риск
Р. Вит при гр. Плевен	37,7	Вит	Гр. Долна Митрополия; С. Божурица	Долна Митрополия	Висок
Р. Дунав	472	Дунав	Цялата община	Долна Митрополия	Висок

Източник: План за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2016-2021г.,

3.5.2. Риск от свлачища.

Северозападен район, заедно със Североизточен, са двата района в страната с най-значимо развитие на свлачищните процеси. В СЗР от свлачищни процеси са засегнати най-вече общините разположени по високия Дунавски бряг, а също така и общините по десните брегове на дунавските притоци. Активизацията на свлачищата е пряко свързана с климатичните промени и най-вече с увеличаването на честотата и интензивността на валежите.

На територията на община Долна Митрополия има съвременни свлачищни процеси, които са периодично активни. По данни на Геозащита – Плевен към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, регистрираните свлачища на територията на община Долна Митрополия са:

Таблица 12. Регистрирани свлачища на територията на община Долна Митрополия.

Свлачище	Местоположение	Дата на регистрация
1.PVN10.02227.01	с. Байкал, западно от селото	08.06.1978г.
2.PVN10.02227.02	с. Байкал, 3 от селото	08.06.1978г.
3.PVN10.03993.01	с. Биволаре, 1.5 км СИ от селото	10.07.1978г.
4.PVN10.03993.02	с. Биволаре, Ю покрайнини на селото	25.05.1978г.
5.PVN10.03993.03	с. Биволаре, ЮЗ част, кв.11	22.05.1975г.
6.PVN10.03993.04	с. Биволаре, на пътя за Плевен - 400 м 3 от селото	03.03.1980г.
7.PVN10.03993.05	с. Биволаре, С от екарисажа	03.03.1980г.
8.PVN10.05013.01	с. Божурица, западна част	14.03.1974г.
9.PVN10.05013.02	с. Божурица, откос на ул. "Скобелев"	09.04.2014г.
10.PVN10.05013.03	с. Божурица, централна част, ул. "Шар планина"	20.01.2015г.
11.PVN10.53655.01	с. Ореховица, Ю част на селото, кв.61	08.05.1975г.
12.PVN10.53655.02	с. Ореховица, Ю част на селото, кв.20	08.05.1975г.
13.PVN10.53655.03	с. Ореховица, Ю от моста на р. Искър	11.10.1979г.
14.PVN10.53655.04	с. Ореховица, до моста на р. Искър	11.10.1979г.
15.PVN10.53655.05	с. Ореховица, СИ от моста на р. Искър	11.10.1979г.
16.PVN10.53655.06	с. Ореховица, И от моста на р. Искър	11.10.1979г.
17.PVN10.53655.07	с. Ореховица, западно от селото	11.10.1979г.
18.PVN10.53655.08	с. Ореховица, западно от западните покрайнини	11.10.1979г.
19.PVN10.53655.09	с. Ореховица, североизточната част	11.10.1979г.
20.PVN10.53655.10	с. Ореховица, североизточни покрайнини	11.10.1979г.
21.PVN10.53655.11	с. Ореховица, североизточно от СИ покрайнини	11.10.1979г.
22.PVN10.53655.12	с. Ореховица, североизточно от СИ покрайнини	11.10.1979г.
23.PVN10.53655.13	с. Ореховица, североизточно от СИ покрайнини	11.10.1979г.
24.PVN10.53655.14	с. Ореховица, ул. "Ст. Планина", изт. гр. на УПИ I-876	22.05.2006г.
25.PVN10.67012.01	с. Славовица, централна част на старото село	04.12.1979г.
26.PVN10.67012.05	с. Славовица, западно от старото село	04.12.1979г.

Източник: Геозащита – Плевен

3.6. Шум и радиационна обстановка.

По данни на Агенция за ядрено регулиране, за територията на Република България естественият радиационен гама-фон е в границите от 0,06 до 0,40 $\mu\text{Sv/h}$. За територията на област Плевен, респективно и на община Долна Митрополия не са регистрирани стойности над допустимите.

На територията на община Долна Митрополия не се очакват проблеми свързани с осигуряване на нормална акустична обстановка за населението на общината. От санитарно-хигиенна точка няма шумно работещи предприятия и силно развита инфраструктура. Акустичното състояние на околната среда е в границите на допустимите норми.

3.7. Защитени територии, защитени зони и биоразнообразие.

Национална екологична мрежа

Националната екологична мрежа е регламентирана в Р.България със Закона за биологичното разнообразие. Някои от елементите ѝ имат над 100

годишна история – паркове и резервати. Други са нови за практиката ни и тепърва ще бъдат изградени.

Елементите на националната екологична мрежа са:

1. защитени зони, обявени по ЗБР;
2. защитени територии, които попадат в защитените зони;
3. буферни зони около защитени територии, които са част от защитени зони.

В Националната екологична мрежа приоритетно се включват:

- КОРИНЕ места като територии, описани по стандартната международна методика на проекта на Съвета на Европа "КОРИНЕ биотопи".
- Рамсарски места като влажни зони, които отговарят на критериите на Конвенцията по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбиви птици (Рамсарска конвенция);
- орнитологични важни места - територии от международна значимост за опазване на птиците, описани по стандартната международна методика на Бърд Лайф Интернешънъл.

Националната екологична мрежа цели дългосрочно опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие; осигуряване на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линееене и зимуване на дивите животни; създаване на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове; участие на Република България в европейските и световните екологични мрежи; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии.

От тук произтичат и отговорностите на общинската администрация както за съхранение на обявените по Закона за защитените територии, така и за изграждането на останалите компоненти на нейната територия.

3.7.1. Защитени зони и защитени територии.

На територията на община Долна Митрополия са разположени три защитени зони – BG0000181 „река Вит“; BG0000335 „Карабоаз“; BG0000613 „Искър“ по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.

През 2021г., съгласно разпоредбите на чл.12, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие има издадена заповед РД-303/31.03.2021г. за обявяване на защитена зона, определена за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна на територията на община Долна Митрополия: защитена зона BG0000627 „Конунски дол“, разположена в землището на с. Гостиля, община Долна Митрополия.

От Европейската екологична мрежа Натура 2000 в обхвата на община Долна Митрополия попадат части от защитени зони по Директивата за опазване на дивите птици /Директива 79/409/ЕЕС/ и две защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна /Директива 92/43/ЕЕС/.

Таблица 13. Защитени територии в община Долна Митрополия към 2020г.

Статут	Наименование	Населено място	Площ
Защитена местност, обявена със Заповед No.РД-16 от 12.01.2012 г., бр. 14/2012 на Държавен вестник	ВЯТЪРНИЦА	с. Комарево	52.78 хектара
Природна забележителност, обявена със Заповед No.468 от 30.12.1977 г., бр. 6/1978 на Държавен вестник	ГРУПА ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА	с. Победа	0.2 хектара
Защитена местност, обявена със Заповед No.РД-404 от 07.07.2008 г., бр. 73/2008 на Държавен вестник	КОРИДОРИТЕ	с. Биволаре	27.49 хектара
Защитена местност, обявена със Заповед No.РД-1422 от 24.06.1969 г., бр. 79/1969 на Държавен вестник	ЛЪГЪТ – ДРЪМКАТА	с. Божурица	40.82 хектара
Природна забележителност, обявена със Заповед No.1187 от 19.04.1976 г., бр. 44/1976 на Държавен вестник	НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СЪБЛА И ПЪНОВЕ ОТ ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. КАЛЕТО,	с. Ставерци	5.05 хектара
Природна забележителност, обявена със	НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СЪБЛА И ПЪНОВЕ ОТ	с. Ореховица	1.5 хектара

Заповед No.1187 от 19.04.1976 г., бр. 44/1976 на Държавен вестник	ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. ТАШКОВОТО		
Защитена местност, обявена със Заповед No.РД-908 от 13.10.2005 г., бр. 89/2005 на Държавен вестник	ОСТРОВ МАЛЪК БОРИЛ	с. Байкал	99.07 хектара
Защитена местност, обявена със Заповед No.РД-97 от 13.03.1978 г., бр. 29/1978 на Държавен вестник	ЧЕШМАТА	с. Байкал	0.2 хектара
Защитена местност, обявена със Заповед No.РД- 3039 от 03.10.1974 г., бр. 88/1974 на Държавен вестник	ЧОЛАШКИ ОРМАН	с. Ореховица	86.3 хектара

Източник: Регистър на защитените територии и защитените зони в България, Изпълнителна агенция по околна среда

Територията на община Долна Митрополия е богата на защитени територии и местности, което дава възможност за развитие на еко-туризъм.

3.7.2. Биоразнообразие.

Флората на територията на община Долна Митрополия е представена от дървесна храстовидна растителност, пасища и ливади. Поречието на р. Дунав се характеризира с изключително голямо биоразнообразие. Живописните брегове са обрасли с тополи, червена върба, черници, липи, дъб, ясен, конски кестен. От храстовидните видове се срещат шипка, глог, дрян, а от тревистите – блатно лютиче, водна леща, папур, тръстика.

На територията на общината са регистрирани 14 вида вековни дървета.

Таблица 14. Вековни дървета на територията на община Долна Митрополия

Вековно дърво	Населено място
Бяла тополя (739)	с. Крушовене

Зимен дъб (544)	с. Ореховица
Летен дъб (524)	с. Подем
Летен дъб (525)	с. Подем
Летен дъб (734)	с. Божурица
Летен дъб (1030)	с. Биволаре
Летен дъб (2141)	с. Комарево
Летен дъб (2142)	с. Комарево
Летен дъб (2143)	с. Комарево
Летен дъб (2144)	с. Комарево
Летен дъб (2145)	с. Комарево

Източник: Регистър на вековните дървета в България, Изпълнителна агенция по околна среда

Животинският свят в рамките на общината е типичен за този край на България. Негови представители са зайци, чакали, диви прасета, катерица, златка, белка, сърни, пор, язовец, полевка, врана, фазан, пъдпъдък, яребица, гугутка, врабец, ластовица, щъркел, патици, влечуги, насекоми и други. Голям интерес представлява белият щъркел.

Най-голям интерес предизвиква птичият свят по Дунав. В района на пристанището на с. Байкал, местността „Липия“ и устието на р. Искър се наблюдава голямо разнообразие от водолюбиви птици — кървоглав пеликан, голям и малък корморан, бяла чапла, белоока потапница, морски орел, диви гъски, патици, дъждосвирици.

Богатото биоразнообразие на община Долна Митрополия създава предпоставки за развитие на орнитологичен и еко туризъм.

3.8. Зелени площи.

Неотменен компонент при създаването на здравословна жизнена среда в градовете е изграждането на тяхната зелена система. Тя включва дървесната и храстовата растителност на крайпътните градски магистрали, градски градини, скверове и цветни фигури. Отделните зелени площи, в различните части на населеното място се свързват в единна зелена система, която обхваща целия град. Тя от своя страна има определено естетическо и климатично въздействие в рамките на населеното място. Зелените площи имат изключително важно значение за осигуряване на места за отдих и развлечения на населението, подобряване на градския климат, намаляване на шума, запрашеността и на вредните газове в атмосферата.

Зелената система на Община Долна Митрополия е съвкупност от озеленените площи за широко и ограничено обществено ползване и е предназначена да подобрява жизнената среда и облика на населените места в нея независимо от формите на собственост.

Общински съвет - Долна Митрополия чрез бюджета на общината осигурява необходимите средства за поддържане на декоративната растителност в общинските зелени площи (паркове, градини, улично озеленяване).

Изграждането и опазването на зелената система в община Долна Митрополия е регламентирано в НАРЕДБА за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Долна Митрополия, приета с Решение № 97 по Протокол № 6 от 2008г. и променена с Реш. №260/20.05.2019г. на Адм.съд-Плевен.

Видове зелени площи:

Зелени площи за широко обществено ползване

Това са всички градини, паркове и скверове. Зелените площи за широко обществено ползване изпълняват много важна функция. В тях се извършва ежедневиият отдих на населението и имат важна екологична роля и естетическо въздействие. Те обслужват и най-уязвимата част от населението подрастващото поколение, майките с детските колички и възрастните хора. Тези паркови площи е необходимо да имат 5-7 минутен изохрон на достъпност. Тези паркови площи трябва да имат различна тематична насоченост и да са структурирани равномерно в чертите на урбанизираната територия. Друг важен аспект е степента на изграденост на тези площи. За да изпълняват целия диапазон от функции, с които са натоварени, е необходимо изградеността им да е много висока.

Зелени площи за ограничено ползване

Зелените площи за ограничено ползване формират най-широко застъпеното „изпълващо“ озеленяване и създават най-разнообразна среда за спорт, забавления и рекреация. В тези площи се включват всички терени с дворно озеленяване, собственост на частните физически и юридически лица. Това са зелените площи във всички имоти с жилищна и обществено обслужваща функция. Тези терени представляват интерес, дотолкова, доколкото изпълняват екологична функция и подобряват микроклимата. Особено важни за тази категория зелени площи са междублоковите пространства. Те отчасти компенсират липсата на паркови площи за широко обществено ползване, придават чувство за "мащаб" в панелните комплекси и изпълняват важни рекреационни функции за живущите в комплексите.

Други зелени площи за ограничено ползване са тези в здравните и учебни заведения и зелените площи около обществените сгради.

Озеленяването в обектите на общественото обслужване, обектите на здравеопазването и образуванието изисква допълнителни мерки за изпълнение, за да достигне необходимото състояние.

Зелени площи със специфично предназначение

В тези зелени площи се включват мемориални паркове, гробищните терени, ботанически градини, дендрариуми, лапидариуми, зоокътове и зоологически градини.

Това озеленяване е свързващо звено във всяка Зелена система. От функционална гледна точка, уличното озеленяване обвързва всички елементи и зелени площи в една обща система от публични пространства и места за отдих.

Освен функционалният аспект, екологичната роля на уличните дървета е незаменима. Тези насаждения са органически необходима съставна част от градския ландшафт и спомагат за създаването и поддържането на условия за една нормална, здравословна жизнена среда.

3.9. Безстопанствени животни и домашни любимци.

Важно място при описанието на околната среда на Долна Митрополия, при анализа на състоянието на елементите и компонентите на средата, както и при формиране на бъдещата визия на населеното място, трябва да се отдели на наличието на безстопанствени животни по улиците и на мерките, които се предприемат в това отношение.

Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до рискове за населението, като се създава опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия, замърсяване на околната среда. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите.

Неоспорим и доказан факт е, че наличието на животни по улиците е вследствие на безотговорно отношение на собствениците на домашните животни и на обществото като цяло, но така също е и в резултат на редица фактори на средата, които благоприятстват сериозния брой животни по улиците. От тук може да се наблюдава и търси косвената връзка на уличните животни със заболяемостта от ехинококоза(кучешка тения); КПИ - кърлежовопреносими инфекции; регистрирани инциденти с нападнати пешеходци, отлив на бизнеса от някои квартали на града и пр.

В продължение на десетилетия, в страната проблемът с безстопанствените животни еназрявал до степен ескалация на реакциите в някои населени места. В различни периоди въпросът е или силно negliжиран, или са предприемани крайни мерки по ликвидиране на животните.

В началото на 2008 г. е приет първия в България Закон за защита на животните (ДВ, бр.13 от 08.02.2008 г.), който въвежда съвременни, научно-обосновани методи за справяне с безстопанствените кучета, които са препоръчани и в резултат на дългогодишни проучвания от страна на Световната здравна организация. Законът предвижда работа по програми за залавяне, кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и връщане по местата на залавяне на животните или настаняването им в приюти. Особено внимание се обръща на дълготрайните мерки за контрол и регистрация на домашните любимци, тъй като е ясна и категорична връзката между безотговорното отглеждане и липсата на контрол върху домашните кучета и големия брой на бездомните кучета.

3.10. Отпадъци.

Законът за управление на отпадъците (ЗУО) въведе т.нар. йерархия на управление на отпадъците, която определя приоритетния ред при управление на отпадъците от гледна точка на най-добрата възможност за опазване на околната среда, предотвратяване на вредните въздействия върху нея и ефективно използване на ресурсите. ЗУО определя пет възможни начина за третиране на отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

Целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите са посочени в националните нормативни и програмни документи за отпадъците. ЗУО и наредбите по прилагането му поставят конкретни количествени цели, които общините следва да изпълнят поетапно до 2035 г. както следва:

- най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци, а именно:
 - 31 декември 2021 г. – 51 на сто;
 - 31 декември 2022 г. – 52 на сто;
 - 31 декември 2023 г. – 53 на сто;
 - 31 декември 2024 г. – 54 на сто;
 - 31 декември 2025 г. – 55 на сто
- най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло), а именно:
 - до 31 декември 2025 г. – най-малко до 50 на сто от общото им тегло;
 - до 31 декември 2030 г. – най-малко до 30 на сто от общото им тегло.

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

На основание чл.52 от Закон за управление на отпадъците (ЗУО) Община Долна Митрополия е разработила Програма за управление на отпадъците на територията на община Долна Митрополия за периода 2021-2028 г.

Програмата за управление на отпадъците на територията на община Долна Митрополия за периода 2021-2028 г. е секторна програма и е неразделна част от настоящата програма за опазване на околната среда на община Долна Митрополия. По-долу са представени основните констатации, изводи и препоръки. Подробна информация се съдържа в Програмата за управление на отпадъците на територията на община Долна Митрополия за периода 2021-2028 г.

3.10.1. Количество и състав на отпадъците

Изготвените анализи на количествата и морфологичния състав на отпадъците, генерирани в община Долна Митрополия, тенденциите и прогнозите за периода до 2028 г. очертават необходимите мерки, които общината следва да предприеме.

Битови отпадъци

Таблица 15. Битови отпадъци на територията на община Долна Митрополия за периода 2016-2020г.

Година	Отпадъци годишно в тонове	Брой жители	Средно количество отпадъци на жител кг/ж/г
2016 г	3250	17914	181,42
2017 г	2466,07	17797	138,57
2018 г	2952,39	17539	168,33
2019 г	3101,65	17311	179,17
2020 г	3135,84	16979	184,69

- Годишните количества генерирани битови отпадъци на територията на община Долна Митрополия от 2016г. до 2020 г. не намаляват. Населението на общината намалява за периода 2016-2020г, като годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението през последните години е с тенденция към леко завишаване.
- За периода 2016 г. -2020г. нормата на натрупване е с благоприятна стойност от средната за страната. От анализа на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната, може да бъде предположена като най-реалистична за момента норма на натрупване, публикувана в разработената от МОСВ „Методика за определяне на морфологичния състав на отпадъците“. Там норма на натрупване за населени места с 3-25 хил. (където попада гр. Долна

Митрополия) е 295.5 кг/ж/г, а за селища под 3 хил. жители, каквито са всички села в Общината, нормата е още по-ниска - 241.7 кг/ж/г. Видно е, че за периода 2016 – 2020 г община Долна Митрополия не надвишава този показател.

- Общината следва да планира и изпълни мерки за намаляване на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, за да изпълни европейските и национални цели за отпадъците за предстоящия период до 2028 г. в съответствие със ЗУО и Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

Строителни отпадъци

С приетия през 2012 г. ЗУО отпадна задължението на общините да осигуряват депа за строителни отпадъци. Общините имат ангажимент относно строителните отпадъци в малки количества, които се получават от строително-ремонтните дейности на домакинствата.

В Общината основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Делът на физическите лица, генериращи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначителен спрямо другите количества.

Генерираните строителни отпадъци не могат да се определят точно, поради факта, че към тяхното количество са включени земни маси и инертни материали.

В община Долна Митрополия, строителните отпадъци се формират основно от строителството, реконструкцията и ремонта на сградите, улици и пътища (когато Общината е възложител на СМР или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи и от ремонтната дейност на домакинствата), като делът им в общото количество на ТБО не е голям.

Генерираните строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата – ангажимент на общината по ЗУО до 2019 г се извозват и обезвреждат на Регионалното депо. Понякога все още тези отпадъци се изхвърлят от недобросъвестни граждани и в контейнерите за смесени битови отпадъци или до тях, като замърсяват уличните пространства.

За да подобри йерархията на управление на този поток отпадъци и да намали количествата на строителните отпадъци в потока смесени битови отпадъци, които ще се транспортират за депониране до регионалното депо, препоръчително е община Долна Митрополия да направи следното:

- Препоръчително е община Долна Митрополия да предприеме допълнителни действия за разделно събиране от домакинствата на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности, в резултат на което да се постигне намаляване на количествата на депонираните смесени битови отпадъци и подобряване на техния състав от гледна точка на извличане на рециклируеми отпадъци.
- Препоръчително е общината да обсъди възможностите за рециклиране на общинско ниво или на регионален принцип на отпадъците от строителство и ремонти с други съседни общини и по възможност със строителния

бизнес, както и възможностите за повторно използване на строителни материали от селективно разрушени сгради.

Отпадъци от утайки от ПСОВ

Отпадъчните води на общините Плевен и Долна Митрополия се пречистват в ПСОВ, разположена в местността "Ливадите" в землището на с. Божурица, община Долна Митрополия.

Към настоящия момент обезводнените утайки от ПСОВ се обезвреждат чрез депониране.

Алтернатива за оползотворяването на утайките е използването им за рекултивация на нарушени терени. Оползотворяването на утайките в земеделието е перспективна алтернатива, но за нейното прилагане е нужна целенасочена дългосрочна дейност за информиране на потенциални земеделски ползватели, подготовка, планиране и осъществяване. Утайките получени от ПСОВ имат добри характеристики за съвместно депониране с твърди битови отпадъци, но тази алтернатива не е водеща и не съответства на йерархията на управление на отпадъците.

С въведените отчисления за депониране по ЗУО се увеличават значително текущите разходи за депониране и депонирането трябва да бъде използвано само частично до преминаване на процедурите и проучванията за оползотворяване на утайките най-вече за рекултивация на нарушени терени в района на община Долна Митрополия.

Утайките, които се генерират през 2020г. от Пречиствателна станция са около 1310,34т сухо вещество.

Отговорността за оползотворяване на утайките е на регионалния оператор ВиК Плевен.

3.10.2. Инфраструктура за управление на отпадъците.

3.10.2.1. Инфраструктура за управление на битовите отпадъци.

Основните изводи и препоръки за състоянието на инфраструктурата за събиране, транспортиране и третиране на битовите, строителните отпадъци и отпадъци от утайки от ПСОВ са основата за формулиране на препоръките за развитието на тази инфраструктура и на съответните мерки в програмата за управление на отпадъците:

- Всички населени места от общината се обслужват от система за събиране, транспортиране, депониране на твърди битови отпадъци и поддържане чистотата на обществените територии. Във всички 16 населени места от Община Долна Митрополия, в т.ч гр. Долна Митрополия, гр. Тръстеник и селата Байкал, Брегаре, Биволаре, Божурица, Горна Митрополия, Гостиля, Подем, Победа, Ореховица, Крушовене, Комарево, Славовица, Рибен и Ставерци е организирано сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на битови отпадъци до Регионално депо - Плевен, чрез сключен договор по реда на ЗОП между община Долна Митрополия и "ЕВРО ИМПЕКС" ЕООД. Предприемат се мерки за оптимизиране графици за сметосъбиране и сметоизвозване и за осигуряване на необходимата като качество и количество инфраструктура при прилагане на оптимална честота на транспортиране на отпадъците, които към момента са достатъчни.

- Към 2020г., в системата на ЕКОПАК са включени 7 населени места от територията на община Долна Митрополия с тенденция за поетапно разширяване обхвата на услугата.
- Както в почти всички общини в страната, общината е осигурила съдове за разделно събиране на градински биоразградими отпадъци, но за хранителни няма инфраструктура. Препоръчително е осигуряване на съдове и въвеждането на система за разделно събиране на биоотпадъци - хранителни- с оглед намаляване на количествата извозвани и депонирани на регионалното депо от тези потоци отпадъци, след осигуряване на съответната инсталация.
- Изградена е първата клетка за отпадъци от новата „Регионална система за управление на отпадъците в регион Плевен“ /ново регионално депо за битови отпадъци/, която е с капацитет 785 500 тона. Системата включва още сепарираща и компостираща инсталации, както и център за предаване на отпадъци. Регионалният център за управление на отпадъци е разположен на площ над 201 дка между селата Буковлък и Опанец, близо до съществуващото депо.

3.10.2.2. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване.

Общината следва да предприеме действия самостоятелно и съвместно с други общини за осигуряване на инфраструктура и начини за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци.

3.10.2.3. Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ПСОВ.

В ПСОВ – гр. Плевен, излишните утайки се уплътняват и обезводняват. Утайките се управляват съгласно „План за управление на утайките“ за пречиствателната станция и разходите за това са включени в тарифата за канализация. Предстои разширение и реконструкция на утайковото стопанство с цел анаеробно третиране на утайките и оползотворяване на получения биогаз.

3.10.3. Закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатация и нерегламентирани сметища.

В населените места в община Долна Митрополия са закрити всички сметища и събраните битови отпадъци се извозват до Регионално депо - Плевен.

С въвеждане на организирано сметосъбиране на 100%, в общината изхвърлянето на битови отпадъци на нерегламентирани места е сведено до минимум. Община Долна Митрополия има финансов ресурс за своевременното почистване на замърсени с отпадъци терени.

- През 2020г. община Долна Митрополия стартира проект „Рекултивация и закриване на старо общинско депо за отпадъци в землището на гр. Долна Митрополия.“ на стойност 1 316 905.80 лв. със срок за изпълнение 23 месеца. Проектът е финансиран по Процедура BG16M1OP002-2.010 Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело C-145/14, ОП „Околна среда“. Основната цел на проекта е да се закрие сметище за неопасни отпадъци в землището на гр. Долна Митрополия. В резултат от изпълнението на проекта за техническа

рекултивация на депото е рекултивиран парцел с площ от 15,333дка. С реализацията на проекта се постигна:

- ✓ Намаляване образуването на неприятни миризми от неконтролираната експлоатация на депото и свързания с това риск от самозапалване;
- ✓ Намаляването на неконтролираното освобождаване на емисии;
- ✓ Намаляване разпиляването на отпадъците и разпространяване на инфекции от вятъра и животните;
- ✓ Опазване на състоянието на флората и фауната в района;

Адаптация към климатичните промени.

3.10.4. Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците

- Системата за събиране и транспортиране на отпадъците е със 100% обхват на населението. Прилаганият метод за обезвреждане на отпадъците в община Долна Митрополия е чрез депониране на битовите отпадъци. Събирането и извозването на битовите отпадъци на територията на община Долна Митрополия се извършва съгласно всички нормативни изисквания на екологичното законодателство..
- Въведени са схеми за разделно събиране на повечето потоци битови отпадъци. Общината е осигурила услуги за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, масово разпространени отпадъци, площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, включително едрогабаритни отпадъци. Общината е въвела схеми за разделно събиране и оползотворяване на градинските биоотпадъци, но за хранителните такава липсва.
- Налага се развитие на инфраструктурата, свързана с управлението на битовите отпадъци за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране на отпадъците и намаляване на количествата на депонираните отпадъци;
- Изграждане, разширяване и/или надграждане на системата за разделно събиране на отпадъци.

3.10.5. Финансиране на управление на отпадъците.

Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в България, като този дял непрекъснато нараства и изпреварват всички останали сектори на околната среда.

Принципът „замърсителят плаща“ не се прилага изцяло при определяне на такса битови отпадъци. В зависимост от въведените на национално ниво методики за определяне на такса битови отпадъци, община Долна Митрополия ще предприеме действия с цел по-пълно прилагането на принципа и справедливо заплащане на услугите от страна на всички групи генератори на отпадъци.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци. Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени

лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя масово като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 1.01.2022 г.

Събираемостта на приходите от такса битови отпадъци е висока. Въпреки това приходите от такса битови отпадъци в община Долна Митрополия са по-ниски от средствата, които общината изразходва за управлението на отпадъците. Този факт показва, че общината следва да преразгледа политиката за определяне на такса битови отпадъци, така че да покрива разходите и да разширява и подобрява услугите, свързани с управление на отпадъците.

В структурата на разходите най-висок дял имат разходите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци. Размерът на заплащаните отчисления по чл. 64 от ЗУО нараства значително през анализирания период, тъй като годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението се увеличава. Това се дължи на променящите се потребителски навици и начин на живот на домакинствата и на дейността на промишлени предприятия, търговски обекти и заведения. В същото време размерът на отчисленията за един тон отпадъци нараства всяка година. Общината трябва да предприеме мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и нарастване на количествата разделно събрани, рециклирани и оползотворени отпадъци, за да намали разходите за отчисления за депониране.

ОПОС е също водещ източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци. Очаква се през новия програмен период да се финансират проекти в тази област.

3.10.6. Прогнози.

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в община Долна Митрополия за периода 2021-2028 г. е изготвена въз основа на два компонента:

- Демографска прогноза за периода 2021-2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител и прогноза за нарастването ѝ.

За периода 2016 г. – 2020 г. нормата на натрупване на смесените битови отпадъци и разделно събраните отпадъци бавно намаляват. За целите на прогнозата се прави допускането, че тази тенденция ще продължи в резултат от мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, които община Долна Митрополия следва да предприеме във връзка с изпълнението на програмата за управление на отпадъците.

Подробните прогнози са представени в Приложение към ПУО.

- Прогнози относно постигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци, съгласно чл.31, ал.1, т.3 и т.4 от ЗУО;
Изготвените прогнози показват, че община Долна Митрополия следва да изпълни заложените цели за рециклиране на битовите отпадъци, като предприеме действия за увеличаване делът на разделно събраните отпадъци от общия поток смесени битови отпадъци;
- Прогнози относно постигане на целите за намаляване на количествата битовите отпадъци на депата съгласно чл.31, ал.1, т.6 от ЗУО;
Изготвената прогноза показва, че община Долна Митрополия следва да постигне заложените цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата като предприеме действия за:
 - извеждане на текстилните отпадъци от общия поток битови отпадъци;
 - проучване възможността затретиране на хранителните отпадъци на регионален принцип или в инсталации в региона;
 - събиране на строителните отпадъци от домашни ремонти и предаването им за третиране на специализирани площадки за такива;
- По експертна оценка количествата на образуваните строителни отпадъци не се очаква да се променят значително, тъй като общинският план за развитие на общината не предвижда по-голямо развитие на строителния бранш от сегашното му състояние.
- Не се очаква увеличаване на посочените количества утайки от ПСОВ до 2028г., тъй като прогнозите за населението за община Долна Митрополия не показват ръст, от което зависи и количеството на утайките.

3.11. Шум.

Въздействие на шума върху човека.

Шумът и шумовото "замърсяване" на околната среда представляват един от големите екологични проблеми на нашето време. От физична гледна точка шумът представлява звук, състоящ се от тонове, чиито честоти и интензитет имат случаен характер. От хигиенна гледна точка шум е всеки звук, който действа неблагоприятно върху здравето, нарушава отдиha, смущава контакта на човека с околната среда.

Шумът е един от основните физични фактори с неблагоприятно въздействие върху населението и водещ до акустичен дискомфорт в околната среда особено в големите градове. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Не случайно законодателството в областта на защита от шума в околната среда урежда проблемите, свързани с разработването на мерки за избягване, предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на шума, целящи чрез тяхното осъществяване защита на човешкото здраве и околната среда, както и осигуряване на качество на живот на населението

Развитието на промишленото производство, интензивното развитие на пътническите, товарните и въздушните транспортни средства и масовият градски транспорт, са източници на шум, които предизвикват сериозни смущения върху хората. Шумът оказва въздействие върху:

- централната нервна система – преумора, смущения в психиката и паметта, главоболие, нарушен сън, увреждане на слуха,

раздразнителност, смущения в цветоусещането, нарушения при оценката на разстояния;

- вегетативната нервна система - усилен съдов тонус, циркулаторни прояви;
- сърдечно-съдовата система - повишено кръвно налягане, нарушен сърдечен ритъм;
- дихателната система – ускорено и повърхностно дишане;
- храносмилателната система - забавено преминаване на храната през храносмилателните органи, различни по вид и степен увреждания на стомаха;
- ендокринната система – промени в количеството на кръвната захар, повишаване на основната обмяна, задържане на вода в организма;
- слуха – при над 80 dB настъпва невъзвратимо увреждане на слуховия анализатор, а при над 120 dB – пълна глухота, която понякога настъпва изведнъж.

Действащ като стресов фактор, шумът атакува почти всички органи и системи. Индивидуално оценено, въздействието на шума най-често се представя като: предизвиква раздразнение, главоболие, пречи на съня и почивката, затруднява възприемането на речта, пречи на умствената работа.

3.11.1. Нормативна уредба в областта на шума в околната среда, методи и оценка:

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на шума в околната среда;
- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ, бр. 74 / 13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., посл. изм. и доп.бр. 101 от 27.11.2020 г.);
- Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;
- Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.);
- Наредба за съществени изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха. (обн.ДВ, бр. 11/2004 г., посл. изм. ДВ. бр.37/08.05.2007г.).

Във връзка с изискванията на Закон за защита от шума в околната среда Министърът на околната среда и водите, Директорите на РИОСВ или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и

последващ контрол върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложения № 4 към чл. 117 от Закона за опазване на околната среда. Същият закон регламентира компетенциите на държавните органи както следва:

- Министъра на здравеопазването организира извършването на измерването, управлението и контрола на шума в околната среда, предизвикан от локални източници на шум. На регионално ниво контролът се извършва от РЗИ град Плевен.
- Министъра на околната среда и водите организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума излъчван от промишлените инсталации и съоръжения. На регионално ниво контролът се извършва от РИОСВ град Плевен.
- Министъра на вътрешните работи, чрез определени от него служби осъществява контрол върху пътните превозни средства, движещи се по пътищата, по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда.
- Кметовете на общини или упълномощени от тях длъжностни лица упражняват контрол за спазване на правилата и нормите за изпълнение на строежите, по отношение на шума излъчван по време на строителството, упражняват контрол за спазване изискванията на този закон в тихите зони и урбанизираните територии, организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените места с оглед намаляване на шумовите нива до допустимите норми.

При необходимост от извършване на измерване на нивото на шума контролът по се осъществява съвместно с регионалните органи на Министерството на здравеопазването.

3.1.1.2. Оценката на шумовото натоварване в урбанизираната територия.

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива“, утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението“ (обн. ДВ, бр. 58 от 2006 г.).

Показателите за шум са както следва:

L_{ден}, който се отнася до показателя за шум през деня;

L_{вечер}, който се отнася до показателя за шум вечерта;

L_{нощ}, който се отнася до показателя за шум през нощта;

L₂₄, който се отнася до показателя за шум през периода ден-вечер-нощ.

Дневният период трае от 7 часа сутринта до 7 часа вечерта (12 часова продължителност). Вечерният период трае от 7 часа вечерта до 11 часа вечерта (4 часова продължителност). Нощният период трае от 11 часа вечерта до 7 часа сутринта (8 часова продължителност).

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.).

Съгласно изискванията на Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда се разработват мониторингови програми за контрол на шума в урбанизираните територии и са уточнени броя пунктове.

На територията на община Долна Митрополия не се очакват проблеми свързани с осигуряване на нормална акустична обстановка за населението на общината. От санитарно-хигиенна точка няма шумно работещи предприятия и силно развита инфраструктура. Акустичното състояние на околната среда е в границите на допустимите норми.

3.12. Радиационна обстановка и влияние от нейонизирани лъчения.

3.12.1. Йонизиращи лъчения.

Радиационната обстановка в регионите се формира от естествения радиационен фон, от отложените на земната повърхност техногенни радионуклиди, които водят до повишаване на гама фона и съответно до увеличение на дозата от външното облъчване на населението.

Според препоръките на Международната агенция за атомна енергия, биологичният ефект от равномерно външно облъчване на човешкия организъм с йонизираща радиация се характеризира в най-пълна степен с величината на годишната индивидуална (еквивалентна) доза.

Радиационният фон в страната се характеризира със стойностите на мощността на еквивалентната гама доза.

Радиационната обстановка в РБългария основно се обуславя от дейността на уранодобивната и уранопереработвателната промишленост, функционирането на атомната електроцентрала "Козлодуй", дейността на топлоелектроцентралите с твърдо гориво, производството и употребата на фосфорни торове.

Специфичен момент във формирането на радиационната обстановка представлява радиоактивното замърсяване на територията на страната като следствие от аварията на Чернобилската електроцентрала.

Във връзка с всичко това се определят основни цели, които по същество са водещи и в действията на общините по проблема, а именно:

- Да се сведе облъчването на населението до възможния минимум, на базата на единна стратегия и политика за радиационна защита;
- Да се насърчи участието на обществеността при обсъждането и вземане на решения по екологични въпроси, свързани с опасността от облъчване с йонизиращи лъчения.

По данни на Агенция за ядрено регулиране, за територията на Република България естественият радиационен гама-фон е в границите от 0,06 до 0,40 $\mu\text{Sv/h}$. За територията на област Плевен, респективно и на община Долна Митрополия не са регистрирани стойности над допустимите.

3.12.2. Нейонизиращи лъчения

Нейонизиращите лъчения включват голям брой фактори: електростатично поле, постоянно магнитно поле, свръхвисокочестотни електрически и магнитни полета, радиочестотни електромагнитни вълни, свръхвисокочестотни електромагнитни вълни, инфрачервено лъчение, видима светлина, ултравиолетово лъчение, лазерни лъчения и др.

Изкуствени източници на електромагнитни лъчения са електрическите далекопроводни мрежи, радио и телевизионни предаватели и ретранслатори, и навигационни станции, подстанции за високо напрежение, високочестотни генератори, сушилници и др.

Независимо от направените изследвания и разработки през последните 20 години, йонизиращите лъчения все още са един от най-малко проучените фактори на средата с неблагоприятно въздействие върху човека, с недостатъчно изяснени механизми на биологичните им ефекти.

В основни линии биологичното действие се определя от честотата на електромагнитните полета, от които зависи проникващото им действие в организма. Счита се, че основните процеси, свързани с действието на високочестотното електромагнитно поле са индуцираните в тъканите йонни токове високочестотни колебания на йоните.

Въпросът за механизма на биологичното действие на високочестотните електромагнитни полета все още се проучва. Биологичният ефект на радиочестотните електромагнитни полета се изразява главно в изменения на функциите на централната и вегетативната нервна система, сърдечносъдовата, кръвотворната и др. Профпатолозите определят радиовълнова болест при продължително излагане на високочестотни електромагнитни полета най-вече в работната среда. Регламентират се допустими стойности за интензитета и енергийния поток на електромагнитните полета.

В рамките на НАСЕМ функционира подсистема „Нейонизиращи лъчения“, чиято цел е да осигурява своевременна и достоверна информация за източниците на електромагнитни лъчения в околната среда, за електромагнитното замърсяване в населените места, над обработваемите земи, в защитени природни обекти с цел осъществяване на оперативен контрол, изготвяне на оценки на анализи, прогнози за електромагнитните замърсявания, което да обслужва централните и местните органи при вземане на решения. Подсистемата организира контрола на електромагнитните замърсявания около всички хигиенно и екологично значими източници на електромагнитни полета в околната среда, разположени на територията на страната. Подсистемата все още е в процес на създаване на база данни.

По региони, респективно на територията на общината тази дейност се изпълнява от РЗИ и РИОСВ.

Нейонизиращите лъчения в обществени сгради и урбанизирани територии са фактори на жизнената среда и подлежат на контрол.

Базовите станции на мобилните оператори и радиопредавателните кули, като източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и подлежат на регистрация и държавен здравен контрол.

3.10. Влияние на глобалните климатични промени, природни рискове, рискови територии и зони.

3.10.1. Общи европейски и национални действия за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени.

Значително влияние върху подходите в регионалното и пространственото планиране оказват климатичните фактори – глобалното затопляне, природните бедствия, рисковите територии и зони. Тези промени, заемащи важно място във всички европейски документи, са дали отражение и върху разработваните концепции и стратегии за пространствено планиране на държавите в ЕС, върху управлението на водите, земята и природните ценности.

Стратегическите документи в областта на околната среда на национално и европейско ниво поставят общи цели и редица изисквания, свързани с изменението на климата и адаптация към климатичните промени. Адаптирането на подходите в планирането на регионалното и пространствено развитие към глобалното затопляне на климата ще осигури запазването на екологичния комфорт в урбанизираните територии и намаляването на рисковете от природни бедствия, класифицирани в Стратегията за редукция на риска на Обединените нации като хидроложки, метеорологични, геофизични и биологични природни явления и бедствия.

Предвид глобалния характер на процесите, свързани с изменението на климата, политиката на България в областта се определя, от една страна, от международните ангажименти, поети от страната с ратифицирането на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и Протокола от Киото, и от друга – от европейското законодателство в тази област.

На 22 април 2016 г. 175 страни, сред които и България, подписаха Парижкото споразумение за климата, което безспорно бележи исторически пробив – след дългогодишни преговори, страните стигнаха до извода, че единственият отговор са споделените действия за намаляване емисиите на парникови газове, поставяйки глобална цел за ограничаване на глобалното затопляне до 2 градуса Целзий и визия за амбициозна цел от 1,5 градуса.

В заключенията си от юни 2019г. Европейският съвет призовава за повече усилия за справяне с изменението на климата и иска от Комисията да постигне напредък в работата за неутрален по отношение на климата ЕС в съответствие с международните ангажименти на ЕС по Парижкото споразумение.

На 11 декември 2019г. Комисията представя съобщение относно Европейския зелен пакт. Зеленият пакт се разглежда като нова стратегия за растеж на ЕС, която има за цел превръщането му в неутрално по отношение на климата, справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика. През декември 2020г. Европейският съвет утвърждава като нова обвързваща цел за ЕС постигането до 2030г. на равнището на Съюза на нетно намаление на емисиите на парникови газове с най-малко 55% спрямо равнищата от 1990г. Това представлява увеличение с 15 процентни точки спрямо целта за 2030 г., договорена през 2014 г.

България участва активно в общите усилия за смекчаване на изменението на климата и адаптация към вече настъпилите промени. От 2014г. действа Законът за ограничаване изменението на климата. С Решение № 621 от 25.10.2019г. на Министерски съвет е одобрена Националната стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата на Република

България. Целта на Стратегията е да служи като референтен документ, определящ рамка за действия за адаптиране към изменението на климата и приоритетни направления до 2030 г. Съгласно Стратегията, България е разположена в един от регионите, който е особено уязвим към изменението на климата (главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като засушаване и наводнения. Рисковете, причинени от явления, свързани с изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета както на национално, така и на трансгранично равнище.

3.10.2. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия в Северозападен регион, съгласно Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападния регион.

Съгласно Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападния регион, Северозападният район е с най-висока степен на уязвимост от климатичните промени, както в страната, така и при регионите на ЕС. Рисковете са свързани с евентуалната активизация на водната и ветрова ерозия, наводненията, засушаването и възможното засилване на свлачищните процеси, които са характерни за района. СЗР в сравнително ниска степен замърсява околната среда, но въпреки това, в някои от големите населени места замърсяването с на атмосферния въздух с ФПЧ е прекалено високо. СЗР е с дял под средния за страната на обектите от НЕМ, но сред регионите от Северна България е с най-висок дял и се нарежда след районите от Южна България.

Населението в отдалечени и периферни селски райони е по-уязвимо към климатичните промени и в по-голям риск от природни бедствия, защото е по-слабо подвижно, в по-лошо здравословно състояние и е по-отдалечено в трудно достъпни за спасителните екипи територии. Транспортната достъпност е още по-влошена, особено когато селските населени места са разположени в националната периферия или в периферията на районите, в планински или полупланински райони, където общинската пътна мрежа се поддържа трудно.

Според изчисления индекс на уязвимост от климатичните промени за региони NUTS 2 за целия ЕС, Северозападен регион попада в шеста група с най-висока уязвимост.

Влиянието на глобалните климатични промени е най-отчетливо при средните годишни температури и средните годишни валежи. Сравнението на температурата през 2017 г. за Северозападния регион спрямо средната температура за базисния период 1961–1990 г. показва продължаваща тенденция за покачване на средната годишна температура.

Регионът е сред тези с най-голямо увеличение на валежите вследствие климатичните промени. По области разпределението е следното: отклонение 121–140 % в областите Враца, Плевен и Ловеч; и отклонение 100 %–120 % в областите Монтана и Видин.

През последните години се увеличава честотата на природните бедствия. Наблюдавани са серия от бедствени ситуации, свързани главно с развитието на мощни конвективни бури, които са предизвикали сериозни материални щети и човешки жертви в редица райони на България. Последици от тези процеси са и зачестилите наводнения.

В пределите на СЗР са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) според ПУРН на Дунавския район. Тези рискови райони са съсредоточени предимно по Дунавския бряг, където са и най-значителни по площ. С по-ограничени площи са РЗПРН по долините на дунавските притоци.

В СЗР от свлачищни процеси са засегнати най-вече общините, разположени по високия Дунавски бряг, а така също и тези по десните брегове на дунавските притоци. Активизацията на свлачищата е пряко свързана с климатичните промени и най-вече с увеличаването на честотата и интензивността на валежите. Обработените от ИАОС данни на МРРБ за площта на регистрираните свлачища към края на 2017 г. подреждат областите в страната в 8 групи. В групата с най-големи площи регистрирани свлачища попадат 2 области – Монтана и Плевен. В следващата 7-ма група с много големи площи попадат области Видин и Враца. В пета група по площ на свлачищата попада област Ловеч. През последните години е постигната целта за ограничаване на риска от възникване и разрастване на свлачищни процеси и предварителния контрол на строителството в свлачищни региони.

Община Долна Митрополия попада и в списъка с Райони със значителен потенциален риск от наводнения, съгласно План за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2016-2021г.

Въз основа на извършения анализ и въздействието на климатичните промени са обобщени изводи и свързаните с тях необходими мерки за адаптация и ограничаване на риска от природни бедствия:

- Противодействие на климатичните промени чрез използването на ВЕИ.

Природните условия в Северозападния регион предлагат по-малко възможности отколкото регионите в Южна България, което е една от причините използваните ВЕИ да са само 6,5 % от изградените мощности в страната. В СЗР се усвоява най-много слънчевата енергия, като изградените мощности представляват 15,5 % от всички в страната.

Най-много са изградените мощности в областите Плевен и Враца и това се дължи на две големи фотоволтаични централи в общините Долна Митрополия и Враца.

Според данни на Агенция за устойчиво енергийно развитие - общата произвеждана мощност на изградените мощности за ВЕИ в община Долна Митрополия е 51.7 МВт. – най-голяма не само в Плевенска област, но и в целия Северозападен регион.

- По-широко развитие на газификацията.

Само една пета от общините в региона са газифицирани, като цялата област Видин и област Монтана (без община Монтана) не са газифицирани. Най-много са газифицираните общини в област Плевен, повече от една трета са и газифицираните общини в област Ловеч. Продължаване на изграждането на нови газопроводи до невключените общини или части от тях, особено при настоящото поевтиняване на цената на природния газ, е ефективна мярка в борбата с климатичните промени.

- Подобряване състоянието на пътната мрежа.

Намаляване на отделяните парникови газове и други замърсители на въздуха, а така също и за създаването шумово ниво и риск от пътни инциденти чрез

инвестиции за по-екологосъобразен транспорт, включително осигуряване на зарядна инфраструктура за електрически превозни средства.

- Адаптация към климатичните промени чрез осигуряване на достатъчно водни количества и ограничаването на загубите на питейна вода чрез включване на нови водоизточници и резервоари за вода.
- Намаляване загубите на вода чрез реконструкция на магистралните водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа.
- Доизграждане на канализационните мрежи и съоръжения.

Северозападният район е с най-ниска степен на изграденост са канализационните мрежи – 59,4 %. Наблюдават се големи вътрешнорегионални различия в относителния дял на населението, обслужвано от канализационна мрежа. С най-нисък дял обхванато население с канализационна мрежа е област Плевен.

- Ускоряване изграждането на канализационни мрежи и пречиствателни станции, реконструкция и модернизация на недобре функциониращите мрежи и станции, търсене на алтернативни решения в малките населени места чрез изграждане на водоплътни изгребни ями и други.
- Управление на отпадъците.

Мерки за развитие на инфраструктурата, свързана с управлението на битовите отпадъци, за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране на отпадъците и намаляване на количествата на депонираните отпадъци; мерки за предотвратяване Генерирането на отпадъци; мерки за подготовка за повторна употреба и рециклиране, изграждане, разширяване и/или надграждане на системата за разделно събиране на отпадъци и подобряване на базата от знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците и потоците от материали.

- Управление на риска от природни бедствия.

Фокусът е насочен към живота и здравето на населението; надграждане на система за управление на водите в реално време чрез включване на допълнителни поречия, надграждане на съществуващи системи за управление на риска и оповестяване с разширяване на техния обхват по отношение горски пожари, земетресения и други природни бедствия; изграждане на системи за ранно предупреждение, специално адресирани към поройни наводнения, дължащи се на интензивни валежи с малък пространствен и времеви обхват; продължаване инвестициите в подкрепа на подготовката на населението за реакция с цел намаляване риска от действия под афект.

4. Управленски фактори.

4.1. Структура на Община Долна Митрополия. Отговорности и задачи.

Дейността на общинската администрация на община Долна Митрополия, функциите и числеността на основните административни звена и взаимодействието на основните административни звена и взаимодействието на общинската администрация с гражданите и с другите органи на власт са уредени в Устройствения правилник на общинска администрация - община

Долна Митрополия, утвърден със Заповед РД-08-79/26.02.2020г. на Кмета на общината – г-жа Поля Цоновска.

Кметът на Община Долна Митрополия ръководи цялата изпълнителна дейност в общината. В изпълнение на тази функция Кметът отговаря за опазването на обществения ред, организира изпълнението на общинския бюджет, организира изпълнението на дългосрочните програми, организира изпълнението на актовете на общинския съвет и внася в общинския съвет отчет за изпълнението им два пъти годишно, възлага или разрешава изработването на устройствени планове и техни изменения за територията на общината или за части от нея и одобрява определени устройствени планове при условията и по реда на Закона за устройство на територията, както и организира изпълнението им, представлява общината пред физически и юридически лица и пред съда. Извършва и други дейности, описани в закон.

Дейността на Кмета на община Долна Митрополия се подпомага от Заместник - кмет с ресор „Обща администрация. Финансови дейности“ и Заместник-кмет с ресор „Специализирана администрация“, Секретар на общината, Кметове на кметства (14 бр.) и Кметски наместник (1 бр. - с. Гостиля). Други важни звена в общинската администрация са Главният архитект на община Долна Митрополия, Главен експерт „Мрежова и информационна сигурност“ и обособеното звено „Вътрешен одит“. Звеното „Вътрешен одит“ е на пряко подчинение на Кмета на община Долна Митрополия и осъществява вътрешния одит по Закона за вътрешния одит в публичния сектор. Секретарят на общината ръководи, координира и контролира функционирането на общинската администрация за точното спазване на законите и подзаконовите нормативни актове.

Общинска администрация Долна Митрополия извършва административни услуги при спазване на принципите на законност, откритост и достъпност, отговорност и отчетност, ефективност, субординация и координация, предвидимост, обективност и безпристрастност. Общинската администрация е Обща и Специализирана. Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на органите на местната власт, създава условия за осъществяването на дейността на Специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване на физически и юридически лица. Специализираната администрация подпомага осъществяването на правомощията на органите на местната власт, свързани с нейната компетентност.

Общата численост на общинската администрация се одобрява от Общинския съвет по предложение на Кмета на община Долна Митрополия. Данните са представени в Таблица 16.

Таблица 16. Численост на общинска администрация Долна Митрополия по структурни звена и длъжностни наименования.

Звено/Длъжностно наименование				Численост (щатна бройка)
Кмет				1
Заместник-кметове				2
Секретар				1
Кметове на кметства				14
Кметски наместник				1
Звено за вътрешен одит				2
Главен архитект				0,5
Главен	експерт	„Мрежова	и	1

информационна сигурност"	
Дирекция „Финансова политика и управление на човешките ресурси"	28
Дирекция „Местни данъци и такси"	7,5
Дирекция „Устройство на територията и стопански дейности"	18,5
Дирекция „Европейска интеграция, хуманитарни дейности и гражданска регистрация"	25
Обща численост	

Източник: Общинска администрация Долна Митрополия

Високата квалификация на общинските служители се поддържа ежегодно от различни видове обучения за повишаване на тяхната квалификация и подобряване процеса на разработване и прилагане на общинските политики в общината. Извън обученията по проекти, служителите от общинската администрация активно участват в срещи, семинари и конференции в различни области съгласно техните компетенции.

Община Долна Митрополия разполага с достатъчен човешки и технически ресурс за обезпечаване на своите дейности.

4.2. Информирание на обществеността по въпросите за опазване на околната среда.

Община Долна Митрополия има дългогодишен опит и устойчива практика за информирание на обществеността. Общината поддържа на интернет страницата си секция „Екология", в която публикува разнообразна информация относно различни аспекти от управление на отпадъците. Този систематизиран подход улеснява достъпа на гражданите до полезна информация за отпадъците и тяхното управление. Общината прилага много добри практики за информирание на гражданите, като информацията обхваща всички отпадъчни потоци, за които общината предоставя услуги директно или чрез външни организации. Тази дейност обаче не е достатъчна за стимулиране на населението да съблюдава задълженията относно управлението на генерираните битови отпадъци. Липсата на целенасочени кампании за повишаване на общественото разбиране относно управлението на отпадъците пречи да се намали общата незаинтересованост и неспазване на нормативните разпоредби относно отпадъците, които се явяват проблем в общината.

Необходимо е общината да съчетае информационната дейност с провеждане на целенасочени разяснителни кампании и предоставяне на подходящи стимули за специфични целеви групи, с цел изграждане на екологосъобразни навици и поведение сред населението за предотвратяване, намаляване и разделно събиране на отпадъците.

4.3. Финансиране на управлението на отпадъците.

- Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в България, като този дял непрекъснато нараства и изпреварват всички останали сектори на околната среда.

- Принципът „замърсителят плаща“ не се прилага изцяло при определяне на такса битови отпадъци. В зависимост от въведените на национално ниво методики за определяне на такса битови отпадъци, община Долна Митрополия ще предприеме действия с цел по-пълно прилагането на принципа и справедливо заплащане на услугите от страна на всички групи генератори на отпадъци.
- Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци. Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя масово като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“.
- Събираемостта на приходите от такса битови отпадъци е висока. Въпреки това приходите от такса битови отпадъци в община Долна Митрополия са по-ниски от средствата, които общината изразходва за управлението на отпадъците. Този факт показва, че общината следва да преразгледа политиката за определяне на такса битови отпадъци, така че да покрива разходите и да разширява и подобрява услугите, свързани с управление на отпадъците.
- В структурата на разходите най-висок дял имат разходите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци. Размерът на заплащаните отчисления по чл. 64 от ЗУО нараства значително през анализирания период, тъй като годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението се увеличава. Това се дължи на променящите се потребителски навици и начин на живот на домакинствата и на дейността на промишлени предприятия, търговски обекти и заведения. В същото време размерът на отчисленията за един тон отпадъци нараства всяка година. Общината трябва да предприеме мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и нарастване на количествата разделно събрани, рециклирани и оползотворени отпадъци, за да намали разходите за отчисления за депониране.
- ОПОС е също водещ източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци. Очаква се през новия програмен период да се финансират проекти в тази област.

IV. SWOT анализ

SWOT анализът е инструмент в планирането, който изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите "силни страни" и "слаби страни". Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на "възможности" и "заплахи".

- **Силните страни(Strengths)** са достижения, ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.
- **Слабите страни(Weaknesses)** представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които възпрепятстват развитието на сектора.
- **Възможностите(Opportunities)** представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.
- **Заплахите(Threats)** са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Въз основа на направените констатации и изводи от анализа на текущото състояние при управлението на отпадъците в община Долна Митрополия беше направен SWOT анализ с цел да се разграничат силните страни и възможностите, свързани с управлението на отпадъците в общината и да се планират цели и мерки за преодоляване на слабите страни и превръщане на заплахите във възможности. Направеният SWOT анализ на управлението на отпадъците в община Долна Митрополия показва посочените по-долу резултати.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Природни дадености и ресурси; • Добре развита пътна инфраструктура; • Добре структурирана техническа инфраструктура; • Наличен опит за привличане на финансови средства; • Опит и традиции в селското стопанство; • Регионално управление на отпадъците; • Организирано сметосъбиране на 100% в община Долна Митрополия; • Добре изградена като обхват водоснабдителна мрежа; • Почвите в общината са в добро екологично състояние и по отношение на замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители; • Наличие на работещи документи, свързани с опазването на околната среда; • Значителен горски фонд с добра репродуктивност, разнообразни функции и добро стопанисване;	• Недостиг на квалифицирана работна ръка; • Липса на компостираща площадка за третиране на биоразградими отпадъци в т.ч и градински; • Устойчива тенденция към монокултурно растиниевъдство; • Недостатъчен собствен финансов ресурс; • Недостатъчна активност на населението по отношение проблемите на околната среда.
Възможности	Заплахи
• По-активно прилагане мерките за енергийна ефективност за повишаване ефекта от прилагането им; • Проектиране на защитни диги от наводнения и укрепване на	• Отсъствие на добре обмислена политика от страна на държавата за намиране на баланс между икономическите възможности на населението и по-глобалните екологични цели, респ. поетите национални ангажименти за

потенциални свлачища;

- Активно и ефективно използване на възможностите, които предоставят Европейските фондове, други международни програми и източници за финансиране на проекти, в общината;
- Успешно прилагане на мерки на кръговата икономика;
- Общината е част от регион, който има потенциал за алтернативен туризъм;
- Изграждане на компостираща инсталация;
- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазването на околната среда в страната;
- Предприсъединителните фондове на Европейския съюз;
- Външни инвеститори;
- Разрешаване на проблеми с управлението на отпадъците в дългосрочен аспект.

намаление емисиите на CO₂ с по-широко въвеждане мерките за енергийна ефективност и разширяване процеса на газификация на домакинствата;

- Подценяване на необходимостта от идентифициране на териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия, главно наводнения, свлачища, пожари и други;
- Верижна емиграция на населението;
- Финансова необезпеченост или забавяне на инвестиционни регионални проекти;
- Глобалното изменение на климата и попадането на страната в зоната на засушаване;
- Неглижиране на регламентирането на необходимите превантивни мерки срещу последствията от климатичните промени;
- Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство;
- Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци

V. Визия за околната среда на община Долна Митрополия

Визията за опазване на околната среда на община **Долна Митрополия** е основана на дълбокото убеждение на жителите на общината да живеят в чиста, европейска община със съхранени уникални природни дадености и богато биоразнообразие. Желанието за висок жизнен стандарт е в унисон с развитието на чиста индустрия, възраждане на традициите в земеделското производство и разширяване на зелените площи.

Устойчивото развитие на Общината е свързано със съхраняването на културните, природни и исторически ценности на града и непрекъснатото развитие на компонентите на околната среда, като първостепенна задача е опазването на чистотата на атмосферния въздух, подобряване на водоснабдяването, почистването на населените места на територията на общината и опазване на екосистемите и биоразнообразието.

Общинската администрация провежда прозрачна политика по околната среда, редовно информира гражданите и търси тяхното съдействие при реализиране на екологичните проекти.

Визията описва крайното желано състояние на околната среда на община **Долна Митрополия** според представите на населението и на общинското ръководство.

Визията на община **Долна Митрополия** е за развитие и поддържане на чиста, добре озеленена община, спазваща всички европейски норми за опазване на околната среда. Неразделна част от развитието на общината е запазването на защитените територии, което е трудна задача в условията на силно урбанизирана среда, в която трябва да се запази биоразнообразието да се разшири зелената част. В съответствие с казаното дотук община Долна Митрополия формулира визията си за околна среда:

Община Долна Митрополия – община с чиста околна среда, здравословен начин на живот и социален просперитет чрез устойчиво икономическо развитие, екологично работещи производства и екологосъобразно селско стопанство

Реализацията на визията за околната среда на Община Долна Митрополия се свежда до постигане на:

- Задоволяване на населението с вода за питейно-битови нужди с необходимите качествени показатели, свеждане до минимум на аварийните ситуации и недостига на вода;
- Осъществяване на мерки за опазване и подобряване на водната среда, поддържане на проводимостта и доброто естетическо състояние на районите около повърхностните водни тела – чрез прилагане на научно-техническите постижения при управление на водите;
- Осигуряване на условия за постигане на добро химично и екологично състояние на водните тела в общината;
- Възстановяване на водоземните съоръжения и осигуряване на реалните нужди от вода за напояване на зелени площи от подземни води, вкл. изграждането на водоспестяващи поливни системи;
- Устойчиво управление на отпадъците, тяхното минимизиране, рециклиране и оползотворяване в контекста на добрите практики в ЕС;
- Поддържане на необходимата чистота по улиците, зелените площи и др. части на града, редовно събиране и извозване на отпадъците, поставяне на достатъчен брой съдове за събиране на отпадъци, намаляване до минимум броя на безстопанствените кучета на улиците и редовното

поддържане на площите за обществено ползване чрез осъществяване на контролирани ДДД-обработки;

- Поддържане на зелените площи за широко обществено ползване и междублоковите пространства, изграждане на нови и поддържане в съответствие с нормативните изисквания на съществуващите съоръжения в детските площадки, поддържане на защитените територии;
- Целенасочено опазване на качество на атмосферния въздух;
- Опазване на уникалните природни дадености с видовото разнообразие в тях;
- Рационално използване на земите на територията на Общината и недопускане замърсяването на почвите, възстановяване и поддържане на почвеното плодородие;
- Непрекъснато усъвършенстване на управленската структура в Общината, продължаване на политиката на прозрачност на Общината;
- Спазване на нормативните изисквания по отношение на компонентите на околната среда, контрол по спазването им на територията на общината от Общинската администрация, поддържане на връзки с контролните и други органи – РИОСВ, Басейнова дирекция, РЗИ и др. институции, за решаване на възникнали проблеми.

VI. Цели на програмата.

Опазването и възстановяването на основните компоненти на околната среда са определящи дейности на Програмата, в която се определят конкретните мерки и подходи за устойчивото развитие на околната среда на базата на съществуващото състояние и очакваното развитие на икономиката и инфраструктурата на Общината.

Мерките и използваните практики за тяхното реализиране е свързано с гарантирането на:

- съхраняване на природните ресурси на Общината в естествения им вид и създаване условия за устойчиво развитие на територията ѝ;
- осъществяване на строг контрол върху потенциалните източници на замърсяване на компонентите на околната среда;
- изграждане на капацитет и екологично отношение на населението за участието му при решаване на екологичните проблеми на общината;
- интегрирани подходи при обвързване на въпросите касаещи околната среда, във всички останали сектори за постигане на стратегическите цели: устойчива общинска икономика, качествена жизнена среда и съхраняване и опазване на уникалната природа и околна среда.

За приоритизиране при изпълнение на целите на общинската програма за опазване на околната среда са използвани следните критерии:

- Влияние върху човешкото здраве;

- Влияние върху качеството на живот на жителите и работещите в Общината;
- Влияние върху развитието на икономиката на Общината;
- Обществено мнение;
- Изпълнение на национални програми, стратегии и законови разпоредби;
- Степен на влияние и контрол на местните власти.

В настоящият програмен период 2021 – 2028г. особен акцент се поставя върху въвеждането и изпълнението на Директиви, Регламенти и мерки за привеждане на системата от дейности по опазване на околната среда в съответствие с европейските екологични стандарти. Решаването на многобройните проблеми ще се основава на принципите на устойчивото развитие, намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве, възстановяване и съхраняване на качеството на основните елементи на околната среда, създаване на устойчиви регионални нисковъглеродни икономики. За целта на територията на общината трябва да се създадат оптимални условия за живот на населението, балансирано съотношение между компонентите на околната среда, здравето на човека и оползотворяване на местните ресурси за стабилно и ефективно икономическо развитие.

Генерална стратегическа цел

Общината да постигне стабилни темпове на икономически растеж, подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

Специфични стратегически цели

Формулираните по-долу специфични стратегически цели са базирани върху приоритетите на Община Долна Митрополия в областта на околната среда за следващите години, както и на формулираната визия за развитие на общината:

1. Подобряване качеството на атмосферния въздух.
 - 1.1. Изграждане на нисковъглеродна енергийна система в Общината, прилагане на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради.
 - 1.2. Използване на алтернативни източници на енергия.
 - 1.3. Информираност на населението, повишаване на екологичната култура.
 - 1.4. Сnižаване използването на твърди горива за отопление в домакинствата.
2. Съвременен стандарт на живот чрез подобряване на ВиК инфраструктурата.
 - 2.1. Осигуряване на постоянни достатъчни количества питейна вода за всички населени места на територията на общината.
 - 2.2. Формиране на съзнание и интерес за икономии на водни ресурси.
 - 2.3. Запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностните води.

- 2.4. Рехабилитация и доизграждане на водоснабдителната система.
- 2.5. Почистване на речните корита и деретата от отпадъци, изграждане на нови подхващания и реконструкция на съществуващите.
- 3. Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците.
 - 3.1. Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци.
 - 3.2. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.
 - 3.3. Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците.
 - 3.4. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците.
 - 3.5. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.
 - 3.6. Управление на специфични потоци отпадъци.
- 4. Опазване на почвите.
 - 4.1. Недопускане на замърсяване на почвите от интензивния автомобилен трафик и възникване на ерозионни и свлачищни процеси в защитените територии.
 - 4.2. Поддържане на актуални данни за почвени замърсявания с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, ако са констатирани такива, в защитени територии, паркове и земеделски земи.
 - 4.3. Създаване на условия за развитие на екоземеделие. Използване на обхванати от стърнища терени с оползотворяване генерираната биомаса за опазване на почвеното плодородие, преодоляване на последиците от засушаванията и възстановяване на влагозадържането на почвите за предотвратяване на кризисни наводнения.
 - 4.4 Изготвяне на програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите.
- 5. Намаляване шумовото замърсяване.
 - 5.1. Намаляване шумовото замърсяване в населените места от стопански обекти.
 - 5.2. Намаляване шумовото замърсяване, предизвикано от транспорта.
- 6. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие.
 - 6.1. Съхраняване и опазване на защитените територии и влажните зони.
 - 6.2. Осигуряване на условия за устойчиво ползване на биологичните ресурси.
 - 6.3. Въвеждане на система от мерки за защита на горския фонд и предотвратяване на пожари предизвикани от запалвания на прилежащи стърнища.
- 7. Зелена система.

7.1. Увеличаване на общата площ на зеленината за широко обществено ползване.

7.2. Поддържане на зелените площи за широко обществено ползване и в междублоковите пространства, поддържане на защитените територии.

8. Политика за управление на околната среда, интегрирана в дейностите на стопанските отрасли на местно ниво.

8.1. Прилагане на превантивните инструменти за недопускане на замърсяване /ОВОС, ЕО, Разрешителни режими, ISO 14000 и др./.

8.2. Развитие на екологично чисти земеделие и животновъдство.

8.3. Запазване на околната среда в силно натоварените туристически райони.

9. Овладяване на популациите на безстопанствените кучета.

9.1. Чрез прилагане на комплекс от мерки да се овладеят популациите на безстопанствените кучета на територията на общината, постепенно да се намали техния брой до количества, гарантиращи безопасността и здравето на хората, комфорта на градската среда.

10. Участие на обществеността при решаване на проблемите на околната среда.

10.1. Повишаване на обществената култура и съзнание по проблемите на околната среда.

10.2. Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения и съставяне на екологична политика.

11. Повишаване на екологичното образование на населението.

11.1. Създаване на условия за включване на населението в инициативи по опазване на околната среда.

11.2. Запознаване на населението с най-актуалните насоки в сферата на опазването на околната среда.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Долна Митрополия за периода 2021-2028г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите за норми и стандарти. В допълнение в Плана за действие са включени някои общи мерки, които са важни за изпълнение, с цел постигане на съответствие с актуалните изисквания за опазване на околната среда. Следва да се отбележи че програмите за опазване на околната среда са рамкови стратегически документи, като целта им е да дадат насока за решаване на проблемите, по компоненти на околна среда, като съответните дейности в конкретика може да се разписват в секторните програми, като програма за управление на отпадъците, програма за опазване и възстановяване на почвите и т.н.

Съобразно принципите и политиките на Община Долна Митрополия плана за действие може да бъде допълнен и/или променен от органа, който го приема при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за опазване на околната среда в Общината.

№	Дейност, задачи	Отговорен за изпълнението	Начален и краен срок	Източници за финансиране
1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ – Опазване качеството на атмосферния въздух				
1.1	Осигуряване на своевременна и коректна информация на населението за качеството на атмосферния въздух в Общината.	Община Митрополия Долна	постоянен	Общински бюджет и др.
1.2	Изпълнение на дейности за снижаване на замърсяването от битовото отопление: - саниране на сгради; - газификация на частни и обществени сгради; - повишаване на обществената информираност и култура по проблемите на замърсяване на атм. въздух от употребата на твърди горива за битово отопление и др.	Община Митрополия Долна	2021-2028г.	Общински бюджет Донорски програми и др.
1.3	Изпълнение на дейности за снижаване на замърсяването от транспорта: - рехабилитация и	Община Митрополия Долна	2021-2028г.	Общински бюджет Донорски програми и др.

	реконструкция на пътната и уличната мрежа в Общината; -поддържане чистотата на уличната мрежа; - Ограничаване преминаване и престой на тежкотоварни МПС в централна градска част; - озеленяване и залесяване на крайпътни и крайулични пространства.			
2. В О Д И				
2.1.Защита от вредното въздействие на водите				
2.1.1	Повишаване проводимостта на реките в регулационните рамки на населените места на общината.	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	ОП "Око среда", МРРБ и
2.1.2	Подаване на своевременна информация към БД и Областна администрация за намалена проводимост на речните русла на територията на общината извън населените места.	Община Долна Митрополия, Областна администрация	2021-2028г.	-
2.1.3	Поддържане в добро хидротехническо състояние на язовирите, публична общинска собственост.	Община Долна Митрополия; концесионери	2021-2028г.	Концесионери др.

2.1.4	Участие на Общината при изготвяне от БД ИБР на План за управление на речните басейни и План за управление на риска от наводнения и отчетите към тях.	Община Долна Митрополия, БД ИБР	2021-2028г.	-
2.1.5	Подаване на заявления на общината към Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към МС за обекти, пострадали при наводнения.	Община Долна Митрополия	При необходимост	Междуведомствена комисия възстановяване подпомагане МС и др.
2.2. Опазване на водите				
2.2.1	Упражняване на ефективен контрол върху работата на ПСОВ.	Община, ВиК РИОСВ	постоянен	-
2.2.2	Мониторинг на водните тела на територията на Община Долна Митрополия.	РА към ИАОС, РИОСВ	постоянен	-
2.3. Осигуряване на качествена питейна вода за населението в община Долна Митрополия				
2.3.1	Разширяване, рехабилитация и реконструкция на водопроводната мрежа в населените места в Община Долна Митрополия.	Община Долна Митрополия, "ВиК"	Постоянен	"ВиК" Европейски фондове и др.

2.3.2	Извършване на мониторинг на качествата на водата за питейно-битово водоснабдяване	Вик, РЗИ	2021-2028г.	Европейски фондове, ВИК и
-------	---	----------	-------------	---------------------------

3. ОТПАДЪЦИ

3.1.Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване об повторното им използване

3.1.1	Увеличаване дела на предоставените електронни услуги за населението и бизнеса в Общинска администрация – Долна Митрополия и популяризирането им.	2021-2028г.	2021-2028г.	Общински бюджет и др.
3.1.2	Сключване на договори с фирми за повторна употреба на отпадъци - твърди офис отпадъци (тонер касети), офис техника и др. генерирани от община Долна Митрополия и предаване на отпадъците в това направление към тези фирми.	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	Фирми, с които община Долна Митрополия сключи договор и др.

3.2. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

3.2.1	Разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна	Община Долна Митрополия, Организация по	2021-2028г.	Организация оползотворяване Община До
-------	---	---	-------------	---------------------------------------

	употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, картон, метали пластмаса и стъкло; - Оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки; - Изграждане и въвеждане в експлоатация на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата на територията на общината; - Проучване на възможностите за сепариране на общия битов отпадък, генериран на територията на община Долна Митрополия и въвеждането му.	оползотворяване		Митрополия-Отчисления по 64 от ЗУО и др.
3.2.2	Развитие на система за разделно събиране на биоразградими отпадъци.	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	Община Долна Митрополия Отчисления по 64 от ЗУО и др.
3.2.3	Регламентиране на	Община Долна	2021-2028г.	Общински бюдж

	общинско ниво на изискванията за управление на строителните отпадъци: - осигуряване на организирано събиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината; - проучване възможностите за изграждане на площадка за третиране на строителни отпадъци и при благоприятни перспективи, изграждането ѝ.	Митрополия		Публично-частно партньорство и др.
3.2.4	Подобряване управлението на други потоци отпадъци (ИУЕЕО, НУБА, опасни отпадъци от домакинствата и др.)	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	Общински бюджет отчисления по чл. 109 от ЗУО и др.
3.3. Управление на отпадъците, което гарантира чиста околна среда				
3.3.1	Контрол за недопускане	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	Общински бюджет

	на неорганизирано изхвърляне на отпадъци.	Митрополия		ПУДООС и др.
3.3.2	Непрекъснато оптимизиране на системата по сметосъбиране и сметоизвозване на територията на община Долна Митрополия и поддържането на териториите за обществено ползване.	Община Митрополия Долна	2021-2028г.	Общински бюджет отчисления по чл. 107 от ЗУО и др.
3.3.3	Активно участие на община Долна Митрополия в работата на Регионалното сдружение за управление на отпадъците.	Община Митрополия Долна	2021-2028г.	Общински бюджет отчисления по чл. 107 от ЗУО и др.
3.4. Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане на йерархията на у				
3.4.1	Изготвяне на нова програма за управление на отпадъците на територията на община Долна Митрополия с период на действие 2021 – 2028г. и публикуването ѝ на интернет страницата на общината.	Община Митрополия Долна	2021г.	Общински бюджет отчисления по чл. 107 от ЗУО и др.
	Участие на Общината с	Община Долна	ежегодно	Общински бюджет

	проекти в Националната кампания "За чиста околна среда", в Националната инициатива «Да изчистим България заедно» и др.	Митрополия		ПУДООС и др.
4. ЗЕМИ, ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ				
4.1	Поетапно залесяване и озеленяване на общински имоти.	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	Общински бюджетни доноси и др.
4.2	Мониторинг на почвите на територията на Община Долна Митрополия.	РА към ИАОС, РИОСВ	2021-2028г.	Общински бюджетни доноси и др.
4.3	Детайлно проучване състоянието на почвените ресурси в Общината – замърсявания; ерозия, заблатяване, засоленост и киселини земи.	Община Долна Митрополия, РИОСВ, Обл. дирекция "Земеделие и гори"; Общ. служба "Земеделие и гори"	2021-2028г.	Донорски програми и др.
4.4	Съхранение на хумусни ресурси, генерирани от строителни дейности и тяхното оползотворяване съвместно с биоразградими отпадъци при рекултивация на нарушени терени и опазване на почвите от ерозия.	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	Програма развитие селските райони Общински бюджетни доноси и др.
4.5	Изготвяне на общинска програма за опазване,	Община Долна Митрополия	2021-2028г.	Общински бюджетни доноси и др.

	устойчиво ползване и възстановяване на почвите			и др.
5. ШУМОВО НАТОВАРВАНЕ НА ГРАДСКАТА СРЕДА				
5.1	Разработване и поддържане на база данни за шумовото замърсяване на територията на Общината.	Община Долна Митрополия, РИОСВ	До 2028г.	Общински бюджет МОСВ, и др.
5.2.	Картотекиране на малките обекти на източници на шум и контрол над дейността им.	Община Долна Митрополия, РИОСВ	До 2028г.	Общински бюджет МОСВ и др.
6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ				
6.1	Мерки за предотвратяване на горски пожари, забрана за палене на стърнища, крайпътна и крайречна растителност и гори.	РСПБЗН, ДГС Долна Митрополия	постоянен	-
6.2	Упражняване на ефективен контрол върху ползването на лечебни растения от земи, гори и водни площи, общинска собственост.	РУ на МВР, Община Долна Митрополия	постоянен	-
6.3.	Участие на представители на общината в комисията, назначена от Директора на РИОСВ по чл. 10, ал. 5	Община Долна Митрополия	2021 – 2028г.	-

	от Закона за лечебните растения.			
6.4.	Следене за стриктно спазване на регламентирания ред за издаване на разрешително за събиране на лечебни растения от земи, гори и водни площи, общинска собственост.	Община Долна Митрополия, РУ към МВР	2021 – 2028г.	-
6.5	Вземане на мерки при саниране на жилища в Общината за защита на синантропни видове и техните местообитания.	Община Долна Митрополия, РИОСВ	При реализация на проекти за саниране на жилищни сгради	-
6.6	Поддържане на база данни за защитените територии и защитените зони на територията на Общината.	Община Долна Митрополия	2021 – 2028г.	-
6.7	Осъществяване на превантивен и последващ контрол чрез инструментите на процедурите по ОВОС и Екологична оценка по прилагане на европейската екологична мрежа „Натура 2000“ на местно ниво.	Община Долна Митрополия	2021 – 2028г.	-

7. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА				
7.1	Ново зелено строителство в неусвоени терени и около натоварените пътни артерии.	Община Митрополия, частни инвеститори	постоянен	Общински бюджет, ПУДООС, НД, Европейски фондове и др.
7.2	Разработване и реализация на проекти за възстановяване и облагородяване на урбанизираните зони, пространства и други терени.	Община Митрополия	постоянен	ПУДООС, КРАС, България и др.
7.3	Разработване и реализация на проекти за реконструкция на детски площадки и спортни съоръжения в зелените площи.	Община Митрополия	постоянен	Общински бюджет, ПУДООС, КРАС, България и др.
7.4	Мерки по поддръжка на парковете в населените места – за цветяване, окопаване, окастряне на клони от общинските дървета, оформяне на храсти.	Община Митрополия	2021 – 2028г.	Общински бюджет и др.
7.5	Следене за стриктно спазване на реда при добив на дърва от имоти извън горски фонд	Община Митрополия, РУ към МВР	2021 – 2028г.	-

8. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕРКИ

8.1	Хармонизиране на местната нормативна уредба с националното и европейско законодателство.	Община Долна Митрополия	постоянен	Община Долна Митрополия и др.
8.2	Повишаване на екологичната култура на населението – публикации в местната преса, интернет страница, презентирание на екологични дейности, мероприятия с екологична насоченост.	Община Долна Митрополия	постоянен	Община Долна Митрополия и др.
8.3	Изграждане на система за извънучилищни практики към училищата за приобщаване към дейностите за опазване на околната среда.	Община Долна Митрополия, училища в общината	постоянен	Община Долна Митрополия, ПУДООС и др.
8.4	Привличане на неправителствени организации с активни позиции за опазване на околната среда за изпълнение на съвместни проекти.	Община Долна Митрополия, НПО	постоянен	-
8.5	Повишаване на административния капацитет на служителите от общината за	Община Долна Митрополия	постоянен	Община Долна Митрополия и др.

	управление на отпадъците и опазване на околната среда.			
8.6	Актуализиране и изпълнение, като и ежегоден отчет на общинската програма за опазване на околната среда.	Община Долна Митрополия	2021 – 2028г.	Община Долна Митрополия